

1 KOORINTI

Pauroofa Koorinti máqanna ákararumannimaqoo úfafa.

1 ¹Qinée Pauroosa maa-pasána ákara rúmannimaqaidaqa Ánutufa narí íriranannai qiní maqásaa fasiqa dáaramáseenoo narí ásauku mundírana Yísufa niqiqoo fásiquausaki qiní quqáqoosa máridaqa maa-pasána ákara rúmannimaqaidaqa. Maasá qíkaqaafasaa Soosateeneesafa maa-pasánaki mifá faqa qinée faqa níanaindari ínni nímandidaqa.

²Ínnee Koorinti máqusai Ánutuna ufara suqímariasa ákara rúmannimaqaidaqa Ánutufa ínniara narí áiku ásauku máriaqeera útaaqamáqaisa máriafanoo, ínnee miná ásauku mundírana Yísunasaa atooqáanara Ánutunaindi kámmiqa máriafanoo, Ánutufa narí faiqi námu máriaqeera narí innai fuaqéera ínni náareenoo, sía ínnee kai mináindi máriafanoo, aiqáma máqanaa maasá karaambáiqqa ásauku mundírana Yísuna áaree maríasa misá faqa ínnee faqa mináindi máriafanoo. Yísufa misá faqa maasá faqa karaambáiqqa máridanoo.

³Maasá qíkoofa Ánutufa faqa maasá karaambáiqqa ásauku mundírafa Yísufa faqa miqandá káqi áfaarirana faqa naundurá asooárana faqa ínni Koorinti máqannaasa nímiani.

Pauroofa Roomma máqannaasara dúfi dúfi qídanoo.

⁴Ánutufa ínnee miná ásauku mundírana Yísuna saqárikianara narí áfaarirana ínni nímínoo. ⁵Ínnee Yísunaki márianara Ánutufa óosana óosana ámiqira ufa qírana faqa óosana óosana ámiqira irirana faqa mi-ainainaqandá moómoo nímunara qinée Pauroosa minára íriqa qeeqá Ánutunara ínniara maqee maqee dúfi dúfi qídaqa. ⁶⁻⁷Ínnee maasá karaambáiqqa ásauku mundírana Yísunara innaarúnaindaraafa kooroo íranara áfeesimáriafanoo ásauku mundírana ámiqi ámiqirana aufakiana ínni naunduráki mapukúsee márinara Ánutufa moómoo narí dadaaqí narí dadaaqírana akoofásaikírana nímínau. ⁸Ánutufa máq máriaqooqari

ámiqimmandee rakísinoo fífi ínaqa sía kasaqaí kurídifaranoo taikára aukuaana andeeqásee paqúrifaranoo. Miqúnara mi-karí maasá karaambáiqá ásauku mundírana Yísufa qúmira faasaana Ánutufa maasá niuqummásee moo áaqarana sía paqúriannoo.

⁹Ánutufa ínniara narí ámaaku narí ásauku mundírana maasá karaambáiqá Yísuna faqa áqoondikiaqeera ínni náarée marífa márínara sía ínni níkaruqímasee kasaqaí minínnisaannoo ínnee minásaa nifaaqa quqéemariafa márídanoo.

Pauroofa misáki raiqáranara áaqée maríafanoo fee qinau.

¹⁰Qiní qíkaqaafasaa Koorinti máqanna máriasa, maasá karaambáiqá ásauku mundírafa Yísufa ínni qímannimira saiká qímunara irisée ínni reendenámandee kai qímannimidaqa, ínneeqa sía rainá rainída fúrufariaqee qímasee moodáa ufa qímasee moodáanaki máriaqa kúqaa uqanna moodáanaki máriasa márídaqa moodáa irirana faqa moodáannai fírana faqa máriaqa. ¹¹Moo ánaasee áuqu Karooeena námmarifa miná áiku ásauku ínnikina mandá ainaina, raiqára ainaina qáfamasee akooqóo qímaqimíafaqa íriqa.

¹²Misá akooqóo qímaqimíafaqa dóo qinée akooqóo ínni qímannimianauro. Ínniki náadu náadu mooná ufa íriqa mooná ufa íriqa ufa moó qímariana qámbaanai raiqárafa áaqarafa márídanoo. Moó fannoo qinée Pauroona áiku ásauku márunausee qiafanoo moó fannoo qinée Apooroosana áiku ásauku márunausee qiafanoo moó fannoo Peetooroona áiku ásauku márunausee qiafanóo moó fannoo ásauku mundírana áiku ásauku márídee qímasaida miqíra raiqára ufa áaqarafa márídanoo. ¹³Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa ásauku mundírana narí apata aukú moodáa moodáa máqaisee márídee sía aukáakinoo márúnara ínnee faqa sía rakéekaa iaqa. Qinée Pauroosée ínniara aunírira saqarisaa kúqi fee qiqíafana. Sía kúquafannanara sía qiní kíkiqusuuqa. Ínnee nammári máraqau qiní Pauroosa dúqusaa fee nammári mároosee márídee. Ásauku mundírana áuqusaa qímasee nammári mároonara miná áiku ásauku kai máriaqa.

¹⁴Qinée sía ínnikina nammári moómoo rúmannimaqaqiafana minára Ánutunara dúfi dúfi qídaqa. ¹⁵⁻¹⁶Qinée Kirisipusana faqa Kaiusana faqa nammári rúmannimaqaafannana. Dóo dáaqoo írifaqa Sateefanasana faqa narí áiku ásauku faqa ínamusá kai nammáriki keeqannimaqaqiafana. Akaqáusa faqee nammáriki keeqannimaqaafanane dóo maqee aunúsee sía írídaqa, minára sía moó fannoo qiníara áiku ásauku kámmambi nammári máreeunoo qifáranoo. ¹⁷Ásauku mundírana sía qiníara nammáriki keeqannimaqaannee qímasee diqiqéenoo ámiqira fasaasa ufa qímannimiannee qímasee qiní diqiqéenoo sía faiqí faiqí íriranamau qímannimiannee qínoofau qiní diqiqéenoofau. Qinée faiqí faiqí

íriranamau qímannimiqa ásauku mundírafa auníriranasaa kúqu afeeka ufana uréeqanoo márína sía írifoora.

**Ánutuna írirafa áadumamaumbidanoo, maqásaa
fasiqa írirafa moomáu fídanoo.**

¹⁸ Ásauku mundírafa aunírira saqarisaa kúqu ufana kurídiranaki fímariasa irisée fúrufarira ufa fée qídaqa. Maasá asumu máriranaki fímariasa sía miqí qídaqa mi-ufánara Ánutuna afeeka mi-ufánara kai mári ifoo qídaqa. ¹⁹ Óoqai tamummáqara fasiqauqa minára maaqí qímasee ákara ríqau.

Írirana faqaasa Ánutunara sía írimaria irirana qinée qeeqá Ánutusa kurídinimaqaanaura. Aiqáma firaa irirana írimariasa aiqáma misá maa-maqánasaaqaraa írirana rukásaanauranoo.

Tamummáqaraura ufa óosana miqíminoo máridanoo. ²⁰ Qinée Pauroosa minára kafáa maaqí qídaqa. Írirana faqaasa íriranara minára náqi fee qianáuree. Úriqarara sukuraki kéeqee maríasara náqi fee qianáuree. Maa-maqa maaqánasaaqaraa ufa akoofásauqa íriranara náqi fee qianáuree. Misára maaqí qianáura, dóo Ánutufa óoqai uqannífiqoofa kooroo ínoo máridanoo qímaqiminoo. Maa-maqa maaqánakínaasa írirafa Ánutunara fúrufarirafa máridanoo.

²¹ Ánutufa narí firaa iriranaki máridanoo quándakinoo sía misá nári íriranannai qiníara íriaqee qímaseenoo faiqí áuqu quqánau. Miqóoqari maasára Yísuna áufakiana qímannimifaqa, misá minára fúrufarira ufa qímariafa, qímannimifaqa iriséeqa misá írirana minásaa rusímariasa asumu márirana Ánutufa nímianifee qinau. ²² Yuda máqannaasa faiqí sía amana áuqaqaa íra ainaina uqaqífiqasainaqa aní ufara kúqaa fee qíraree qímariasa. Ánaamuru Kirisa máqannaasa firaa iriranakínaa irirana qímaqimifaqa kúqaa fee qianáuranoo. ²³ Maasá sía mi-maqannaaqandá naanna ráidaqa, maasá ásauku mundírafa aunírira saqarisaa kúqunara minára kai qímannimiafaqa Yuda máqannaasa miná irisée ánoo qiafaqa ánaamuru irisée fúrufarira úfee qímariafanoo. ²⁴ Ánutufa útaaqamánnimaqáisa mi-ufána iriséeqa Yuda máqannaasakiqari faqa ánaamurukiqari faqa mi-ufánara ásauku mundírana kúqirafa Ánutuna firaa irirana faqa miná úriqarara afeeka faqa máridanoo fee qídaqa.

²⁵ Anée Ánutuna írirana iriséenana minára fúrufarammí ifoo qínanoo Ánutuna mi-írírafa faiqí írirana úrinaaqaranoo máridanoo. Anée Ánutuna moo áinainara sía afeeka ainainámmíifoo qínanoo Ánutuna mi-sia afeeka ainaináfa faiqí afeeka úrinaaqáranoo máridanoo.

²⁶ Óo Koorinti máqannaasa, maanára náaqooki írifaqa ínni Ánutufa náaroo ákuanna Yísuna saqáriku aukuanafa ínnee mi-karí írirana faqaasa moómoosee máriqee iqau. Faiqí faiqí írirana faqáasa sía moómoo ínniki máriqau. Faiqí faiqí afeeka faqáasa sía moómoo ínniki máriqau,

sía faiqí úriqararawsa moómoo ínniki máriqau. ²⁷Ánutufa faiqí faiqí írirana faqaasa nisauríranaki quqáannee qímasee misákiaqa fúrufari maríasee qímariasa Ánutufa mi-furufarira fasiqa anaaseesára faqa nári írirana faqa qumáreenoo minára qiní ámiqira írirana faqaasee qídanoo. Ánutufa maqásaaqaraa afeeka faqaasa nisauríaqee qímasee faiqí faiqí akaqásusara sía afeekee qímariasa Ánutufa mi-sia afeeka fasiqa anaaseesá faqa nári írirana námufaqa qumáreenoo minára qiní afeeka faqáasee qinau. ²⁸Ánutufa faiqí faiqí úriqarara fasiqa anaasee fee qímariasa kurídiánifeera misá níkoqqee maría fasiqa anaaseesee qímariasa faqa misá fidiqaa ímaria fasiqa anaaseesee qímariasa faqa nári írirana námufaqa misákinaana naríara rusandeesámumasee qumáreenoo úriqarara ainainee qídanoo. ²⁹Miqúnara sía faiqí moó fannoo Ánutuna óorisaa narí írirana amooqíannoo.

³⁰⁻³¹Ánutufa ínni maréeqeenoo ásauku mundírana Yísunasaa atooqáseenoo ásauku mundírana qumáreenoo maasá íriranee qímaseenoo maasá maréeqeenoo narí andeeqáranaki qíseenoo narí áiku ásauku uqannáikammaqimaqeenoo maasá mandá áinainakinaana idukúqisooafaqa márunnanara maasá tamummáqara fasiqa ufamáu kai fuannánara minára maaqí qímasee mifá ákararinau.

Faiqí moó fannoo nána ainainaree moo áinaina amooqianáuree qímasee sía narí amooqírana uqéeraani karaambáiqara kai amooqíani.

Ásauku mundírafa auníríranasaa kúqunara minára kai qímanniminau.

2 ¹Oo qiní qíkaqaafasaaauqa qinée Pauroosa Koorinti máqusai óonuree Ánutuna ánoona ufa sía óoqai írirana faqaasa ufannái faqa sía úriqarara írirannai faqa qímannimiqiafana. ²Qinée qeeqá maaqí qímasee qímiriqa, qinée Koorinti máqannaasa qímannimidaqa qeeqá írirana aunúsee ásauku mundírana Yísunara kai qímannimianauree, mifá auníríranasaa kúqunara firaqóo qímannimianauree qíqa. ³⁻⁴Qinée minára iriséeqa ínnee iannái óonureeqa qeeqá ummooqúkíranara iriséeqa máparaa ídaqa dáindiri rée marinaqa sía faiqí faiqí írirana faqaasa ufa faqa náufakiana faqa Yísunara qímannimifannana. Qímannimi maríafananoo Ánutuna maraquna afeeka fannoo ámiqimasee qiní ufa ánoona uqanníqianau. ⁵Ínnee minára íriqa ínneeqa Yísuna saqárikirana sía írirana faqaasa íriranasaa fau mundínoo márínau. Ánutuna afeekasáa mundínoo máridanoo.

Ánutuna maraquna fannoo Pauroona dadaaqufanoo qímanniminau.

⁶Qinée sía faiqí írirana marasée aiqámausa qímannimidaqa, akaqásua Ánutunara firaqóo mapukúsee írimariasa kúqaa qinée írira ufa misá qímannimidaqa. Sía maa-maqánasaaqaraasa íriranau misá

qímannimidau, sía maa-maqánasaa rakísimari afeekáusa íriranau qímannimidau dóo misá afeeka taikáidanoo. ⁷Qinée qímannimi marunna írirafa Ánutuna óoqai kukéeqara írirana innaarúnai asumu nímimarina qímannimidaqa mi-írirána faiqí sía nífu qáfaafa. Maa-maqa maaqáfa sía máru kamuqoo Ánutufa mi-írirána útaaqamáseenoo minánnai maasá narí aréenaranaki innaarúna ququsaki kéeqaaqeera útaaqanau. Qinée mi-írirána misá qímannimidaqa. ⁸Óoqai maa-maqa maaqánasaa rakísirausa sía mi-írirána íriqau. Íriqau innaarúna aréenaranakinaa karaambáiqqa sía qumáreefau aunírira saqarisaa árini. ⁹Óoqai tamummáqara fasiqa minára maaqí qímasee ákara rínau.

Faiqí sía qáfée maru ainainnara sía íri maru ainainnara sía faiqí moó fannoo minára kambíqaannoo fee qímaru ainainnara, miqíra ainaina kai Ánutufa deedaqammáseenoo naríara rímariasa kai nímianoo.

¹⁰Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Maasá ínni sáimbaqa Roomma máqannaasa námufaqa Ánutufa narí maraqunannai narí óoqai kukéeqara írirana qíminau. Ánutuna maraquna fannoo aiqáma ainainnara randásee aikuqummásee qáfaidanoo. Sía akooqóo ainaina kai qáfaidanoo Ánutufa náaru kambíqaaninna kukéeqara ainaina farúmara foora unaurínoo márina miná faqa aikuqummásee írimarifa márúnara Ánutufa narí óoqai kukéeqaoqoo írirana ínni sáimbaqa qíminau. ¹¹Faiqí naundurákinaa maraquna fannoo mi-fasiqána aundurákinaa írirana aiqáma íridanoo. Miqí kai ínoo Ánutuna maraquna fannoo Ánutuna aundurákinaa ainainnara aiqáma íridanoo. ¹²Ínni sáimbaqa sía maa-maqa maaqánasaaqaraa maraquna mároosa márídaqa. Ínni sáimbaqa Ánutufa niqiqoo máraquna mároosa márídaqa Ánutufa minánnai innaarúnai asumu máreemariana faqa minásaaqaraa naundurá adíafaairana faqa nímianau.

¹³Qinée minára irisée maaqí qímasee qímannimidaqa, maasá sía faiqí írirana uqannífiqee maría íriranau qímannimidau, Ánutuna maraquna maasá uqaqífiqoo ufana ínni qímannimidaqa. Maasá innaarúnaindaraa ainainnara Ánutuna maraquna mároo fasiqa anaaseesa qímannimidaqa mi-ufána kai ínni qímannimidaqa. ¹⁴Ánutuna maraquna síai fasiqa anaaseesa sía amana Ánutuna maraquna faiqí ánaasee dadaaqímari afeekana nímimarina sía amana máreefaranoo. Misá mi-ainainná qáfamaseeqa sía minára íridaqa fúrufara ainainnee qídaqa. Sía miná óosana íridaqa maraquna máree maríasa kai amaná miná óosana aikuqummáseeqa írifaranoo. ¹⁵Maraquna máree maría fasiqanaaseesa innaarúnaindaraa ufa aina aiqáma rainá rainá másee írimarifaranoo. Maraquna síaisa káiqeesea sía amana maraquna faqaasa máree maríana óosana írifaranoo. ¹⁶Óoqeenáa tamummaqara fasiqa minára maaqí qímasee ákara rínau.

Yáfee moó fannoo Karaambáiqá írيرانakinaana íriannoo fee. Yáfee moó fannoo Karaambáiqá aamúaqira ufa amaná ámiannoo fee, sía amana moó fannoo miqíannoo.

Tamummáqara fasiqa ufara qiné Pauroosa minára maaqí qídaqa. Sía moo fannoo amana aamúaqira ufa Ánutuna ámiannoo mifá nímimarifa márínara. Maasá kai ásauku mundírana írírana dóo máreeqa.

Aiqámausa Ánutunaindi kai márídaqa.

3 ¹Óo Koorinti máqannaasa qiní qíkaqaafasaa óoqai qiné ínni maqúsai máríaafanausa, ínnee sía maraquna faqaasara foora faiqí faiqí írيرانamau fímarufaqa qiné sía maraquna írírannoo ínni qímannimiqíafana. Ínni írírafa maa-maqa maaqánasaaqaraa írírafa ínniki márínara Yísuna saqárikiranaki ínnee sía faiqíara foora máríafanoo faiqí ánaaqiara foora aamína máríafanoo. ²Ínnee sía faiqíara foora máríafanoo faiqí ánaaqiara írírana fooqáasa márúfaqa qiné sía nárana uqanna nímiqíafana náammara foora ínni nímiqíafana, ínnee nárana uqanna sía amanaíkufaqa ninúqíafana. Dóo maqee áukuana faqa sía amana ínnee nárana náaqaa ínoo márídanoo. ³Ínnee maa-maqa maaqánasaaqaraasa naanna rée maríasa áaqaida miqímarífanoo, ínnee naríara naríara rairai qídaqa ufa rainée máríannáa maa-maqa maaqánasaaqaraasa naanna rée maríana áaqarafa kooroo ídanoo. ⁴Ínnikiqari Koorinti máqusanaa Yísuna ufara suqímaríasakiqari moó fannoo qiné Pauroona áiku ásauku márída miná ufamau fída fee qídanoo kafáa moó fannoo qiné Apuroosana áiku ásauku márída miná ufamau fídee qímasaida áaqaida miqí máriafanoo sía fee mi-oosanáfa ínnikina maqásaaqaraasa naanna rée maríana kooroo ídanoo fee. Dóo kooroo ídanoo.

⁵Apuroosa faqa Pauroosa faqa maaqandá úriqararaqandee márídee sía úriqararaqanda márísa márídaqa. Maaqandá fífau Ánutuna aináinira fasiqaqara kai márídaqa, ínni rarisámeeqee Yísuna saqárikiranaki quqee maríaqanda kai márídaqa. Maaqandá karaambáiqá saiká áadu áadu nímimaruqanda kai márídaqa.

⁶Qiné Koorinti máqusai ínni írيرانaki qaqqammara foora aqásaafananoo Apuroosafa anirée nammáriara foora adíasoofanoo Ánutufa kambíqarana áminau. ⁷Aaqée mari fasiqafa faqa nammári adíee mari fasiqafa faqa kái fífau márídanoo, Ánutufa kambíqarana ámufa mifá ánoona márídanoo.

⁸⁻⁹Aaqée mari fasiqana saiká faqa nammári adíee marí fasiqana saiká faqa amana amana kái márídanoo. Ánutufa náadu náadu narí aináini marína ákiaqara feefaurú kásooqaqee nímiannoo. Maaqandá moodáanaki Ánutuna aináiniranaki márídaqa aináinidaqa ínnee áfuqa qámbaanai Ánutuna aináinirafa máríafanoo. Qiné Pauroosa moo áinaina kíkiqa úsuanaura, ínnee Koorinti máqannaasa Ánutuna

máaqa máriafanoo. ¹⁰Ánutufa máaqa usakée maría iriranna qiní qímusa máridaqa máaqa usakárana akoofása qinée faakána faqa máaqa atuna faqa arusáunanoo moó fannoo asáanidanoo. Qinée andeeqásee máaqa atuna arusáunanoo moó fannoo sía fifau máaqa asáanianno andeeqée mari fasiqafa íreeda ámiqimaseenoo kai máaqa asáanianno. ¹¹Ánutufa narí ásauku mundírana Yísuna dóo moodáa faakana narí máaqaaki rakíqeenoo, sía amana moo fáakana rákiarafa márianno dóo mifá kai márianno. ¹²Óosana óosana máaqa usakée maríasara foora máridaqa akaqáusa ámiqimasee faiqí ánaasee dadaaqídaqa mapukú nímaqaidaqa, akaqáusa sía ámiqimasee mapukú nímaqaidaqa moó fannoo kóora fooqáa íranannai máaqa ásaanimarifa ámiqirafa máaqa ásaanimarifa máridanoo, moó fannoo miná óorudupirana siruáannai máaqa ásaanimarifa máridanoo. Moó fannoo miná óorudupirana firaa munnimma áqimaria oonínannai ásaanimarifa máridanoo. Moó fannoo miná óorudupirana saqárinnaí ásaanimarifa máridanoo. Moó fannoo miná óorudupirana eeféedannai máaqa ásaanimarifa máridanoo. Moó fannoo misá óorudupirafa fiáarúnnai máaqa ásaanimarifa máridanoo. Ínni Koorinti máqannaa Yísunara qímannimiqa máaqa atuna rakíqannimaqaannee qíafanausa máriafanoo máaqa ásaana ímariasara qúnna misá miqóoqari ínnikina ookáamandee máaqa ásaanara foora moó faqa moó faqa qídaqa. ¹³Ásauku mundírafa qúmuaninna aukuanai máaqa ásaanira óosana aiqámausa nífusaa kooroo íanno. Mi-faasaannána Ánutuna idá fannoo aiqáma fasiqa aináinirana qámafinoo kooroo íanno. Mi-idáfa aiqámausa aináinirana amanamándainanoo miná ánoona kooroo íanno. ¹⁴Faiqí moó fannoo máaqa atunasáa ookáamandee usakée marína idá sía qáma taikásainanoo Ánutufa miná qáfamaseenoo mi-fasiqánara ámiqimmandee usakée foo qímasee feefaurú ámianno. ¹⁵Faiqí moó fannoo mandáinainannai usakée marína, idá qáma taikásainanoo sía feefaurú ámianno. Mi-fasiqáfa mifá káqisámu innaarunai asumu máriranaki fúanno máaqaqiqari ráudamakinoo idáuru ánaaqi aináina sía úqirafa káqi sandáanno.

¹⁶Ínnee maaná íridee sía fee íridee ínnee Yísuna ufara suqímariasa Ánutuna amaana máqara foora máriafanoo, Ánutuna maraquana fannoo narí máaqara foora ínniki máridanoo. ¹⁷Moó fannoo Yísuna ufa suqímarinanaki misá raiqára úfee óosana óosana mandá ufa níminaqa raindáanifánoo Ánutuna máaqara foora rapée ínanno Ánutufa mi-fasiqána kurídisaanno. Ánutuna amaana máqa náaquarafa ánukarafa máridanoo ínnee misá mi-maqáfa máriafanoo.

¹⁸Sía moó fannoo narí narí ákaru qíanno. Ínniki moó fannoo naríara maqásaa fasiqaki írirana faqasee qímarifa narí maqásaa irirana amooídanoo sía ánoona írirana fáifa, mi-fasiqáfa naríara uréeqafinoo reendenámafinanoo miqóo amaná ánoona írirana óosana áraanno.

¹⁹Maqásaa fasiqauqa íriranee qímariana Ánutufa minára fúrtufara qídammiafoo qídanoo. Óoqeenáa tamummaqara fasiqa minára maaqí qímasee ákara rínau.

Ánutufa írirana faqaasa qumáree nári firaa iriranaki ufaanakíara foora náridanoo.

²⁰Tamummáqarafa moó fannoo minára maaqí qímasee ákara rínau.

Karaambáiqqa firaa irirana faqaasa íriranara fífau ainaina máridanoo fee qídanoo.

²¹⁻²³Ínnee Koorinti máqannaasa minára irisée sía moó fannoo faiqí írirafa áfeekainainara irisée amooqíannoo. Ínnee Koorinti máqanna Yísuna ufara suqímariasa káaqa rakéekaamásee akaqáusa Pauroosanaindifée qídaqa akaqáusa Apooroosanaindi fee qídaqa akaqáusa Peetooroonaindi fee qídaqa áaqaida miqí qímariafanoo. Ínnee sía misáindi máriafanoo misá ínnindi máridaqa. Aiqáma maa-ainainná ínni dadaaqí marí ainainausa máridanoo. Pauroona faqa Apooroosana faqa Peetooroona faqa maa-maqa maaqáfa faqa káqi márirana faqa kúqirana faqa maqee máriana faqa náaru márinnaana faqa aiqáma maa-ainaináusa ínni dadaaqí marí ainainausa máridaqa ínnee ásauku mundíranaindi máriafanoo kafáa ásauku mundírafa Ánutunaindi máridanoo. Ínnee minára irisée fífau ámmuqundari qídaqa Pauroonaindi fee Apooroosanaindi fee Peetooroonaindi fee qímariafanoo Ánutunaindi máridammia.

Pauroofa naríara ásauku mundírana aináinira fasiqee qinau.

4 ¹Ínnee Koorinti máqannaasa maasára maaqí qiaqa. Ásauku mundírafa Yísufa maasá miná aináinira faiqiuqa Ánutuna óoqai kukéeqara ánoona ufara rakísiaqee qímaqoosa máridaqa. ²Aináina faqaafa narí aináinasaa rakísi marí fasiqanara akooqóo andeeqára fasiqa kái máraannoo. Narí aináinasaa ámiqimasee rakísi marína kai narí ufa írimari faiqiná kai mara quqáannoo. (Qinée Pauroosa Ánutuna rakísira faiqirara foora máridaqa. Qinée ínniki aináinidaqa qeeqá írirana qeeqá úriqararanasaa rusísee ínniki aináini máriqiafana.)

³Qinée ínniki aináini marunaqa ínnee qiní aináinirana amanífaqa sía ínni qimaníranara írianaura úriqararafa Ánutuna ufa kái írianaura maqásaa fasiqa moó fannoo íriranannai qiní aináinirana amanífaqa qeeqá úriqararana miná ufara kái írianaura. Qinée qeeqá faqa qeeqá aináiniranara andeeqáida fee sía fee andeeqáida fee qímasee sía qeeqá íriranara írianaura qiní aináinirana andeeqée mari uriqararafa kái miná íriranara kái írianaura. ⁴Ínnee qiníara qiafanoo qiqá dáakirafa sía ummaara dárifaqa káqimbidaqa. Qiní dáakirafa qiní dárinoo fee sía fee dárinoo sía qiníara andeeqára ainainira fee qídanoofau Karaambáiqqa mifá kai qiní saikára íridanoo ufa qíannoo. ⁵Ínnee minára irisée sía

maasára kasaaqáindari ufa qiaqa. Karaambáiqá innaarúaindari qúminna faasaaná kai taikára ufa qímannimirafa máriannoo. Mi-karí karaambáiqá sía óoqai akooqóo máriu irirana kukéeqara írirana óosana óosana írirana minakínaana uqéereeqeenoo aiqámausa nífusaa kooroománnimaqaannoo. Aiqáma fasiqa anaasee naundurákinaa óosana áuqeebandiannana deedaqírana akooqóo aiqámausa nífusaa mara quqásainaqa qáfeefaranoo. Mi-karí aiqáma fasiqa anaasee nári maqásaa andeeqára nírana márirana amana kái Ánutuna amooqírana máreefaranoo. Mi-karí Ánutufa maasá saiká óosana aiquqummásee minára ufa qíannoo. Maasá miná ufamáu fímariafanausa márunnanara ínnee sía ufannái maasá saiká kasaaqáindari áruaqa.

⁶Óo qiní qíkaqaafasaa máriasa ínnee aiqámausa andeeqásee Ánutuna ákara ufamau fuaqée qímasee Apooroosasandiri maaqandá kíkiquisusee qímannimiaqeera maaqandá qímannimiranara qíqa. Ánutuna ufa ínni indaarúnnikamma nímaqee maríasara sía moorá ámiqira fee qímasee moorá mandá fee qímasee rairaiqíqa sía miqíqa. ⁷Ínniki akaqáusa náriara úriqararausee qímariana únna qímariasa máriafanoo. Yáfee mi-uriqararána níminoo fee, Ínniki mári ainainna aiqáma Ánutufa kai níminau. Ínnee minára íriaqa, náqaa fee qifaqée qeeqá kai máraafanausa firaqóo úriqaraqa márídee qídee. Ánutufá kai aiqáma ainaina níminau.

⁸Ínnee Koorinti máqannaasa únna qímasee aiqáma ainaina máraafanausee qímariafanoo, ínnee ínneeqara únna qímasee aináina faqaasee qímariafanoo, dóo ínnee únna qímasee karaambáiqara foora máriafaqa maasá sía. Ínnee Koorinti máqannaasa karaambáiqá máriaqaana. Ínnee kúqaa karaambáiqá márifaqau maasá maqee mandáinainaki márunnana taikáseefau ínni faqa kúqaa karaambáiqaiqia márini.

⁹Maasá Yísufa niqiqoo fásiquasa Ánutufa uréeqarana nimiqoosámmia foo qímasee qeeqá kai óonu máfi íridaqa nimiqáifaqa maasá minakí máridaqa. Maasá namuqáa nísaukukíara foora márianaqa aiqámausa faiqí faqa qangiroo faqa nífusaa ataasá átaasa qídaqa dárifandínausa miqírausa maasá máridaqa. ¹⁰Maasá niqiqoo fásiquasa ásauku mundírana ufasáara fúrufarirausee qímariafaqa ínnee Koorinti máqanna Yísuna ufara suqímariasa ásauku mundírana ufakína ínnee ínneeqara írirana faqaasee qímariafanoo. Maasá Yísuna ufa qímannimi marunausa kudoosaápeera foora únna ínnee nímdaanai qídaqa afeeka máriafanoo. Maasá faiqí nífusaa fídiaqaa ímariasara foora máridaqa ínnee misá nífusaa úriqararausee máriafanoo. ¹¹Maasá Yísufa niqiqoo fásiquasa óoqai faqa maqee márunnana faqa dáara ráidanoo nammáriara sía amanaikídanoo maasá mandá qámunna rakéekaa írana afisídaqa, misá maqee maqee unnaanásamu óonisamu sáamusamu maasá dárídaqa maasá máaqa síaisa káqi maqúsamau faiqaqá nídaqa.

¹²Maasá qeeqá kadáapiriranannai tooqaamu dárírananai minánnai aináinamasee náidaqa. Faiqí maasá díquraraafaqa maasá ámiqi ámiqimmannimaqaidaqa. Misá mandáikamáqimaqaafaqa maasá káqi kai miná máraqa fídaqa. ¹³Misá mandúfa maasára qiafaqa maasá ámiqira ufa kai misá qímannimidaqa. Maasá maa-maqa maaqánakinaasa madaapeerá foora márídaqa óoqai miqíqa ániusa maqee faqa aiqáma máqannaasa madaapeé áqi maría madikara foora márisa márídaqa.

¹⁴Qinée Pauroosa ínni Koorinti máqusanaasa sía nisaurírana nímiaqeera mi-ufána qímannimisee ákara rídaqa, qeeqá qímuqusa qeeqá faiqi námu márifaqara foora naamúa qidaqa. ¹⁵Ínnee ásauku mundírana ufamau fídaqa ínni ufasáa rakísiraua fuki faakí qímariasa núkudara foora márifaqa qinée moodáa ínni níkausara foora márídaqa. Óoqai indaarú qinée ámiqira fasaasa ufa máree anirée ínni Koorinti máqanna nímfafanaqa irisée ásauku mundírana Yísuna ufamau fímariafaqa miqíafannanara ínniqa níkausaikíqa márídaqa.

¹⁶Qinée minára irisée qeeqá qímuqusa óokiari reendeenámánde ínni qímannimidaqa ínnee ínni níkausa qíní daanna raaqa. ¹⁷Ínnee qíní daanna raanée qímasee Timootina aqíqáanano ínnee iannái fúannoo. Maaqandá karaambáíqa aináiniranaki márídaqa mifá qíní qímuqusa andeeqára qímaakuara foora márídanoo. Mifá ínnee iannái óonuree qíní fúka márírana ásauku mundírana Yísunaki márira óosana qímannimiannoo. Aiqáma maqusa maqusa nídaqa Yísuna ufa írmariasa suqúsaida naamúaqimáqaafannana Timootifa mi-ufána ínni náaqoo áuqaannoo.

¹⁸Ínniqari akaqáusa qíní Pauroosara sía kafáa maí anirée maasá qíqafaannoo qifoo qímasee nóori uqéerarausa nímariafanoo. ¹⁹Karaambáíqa eedóo qínaqa ínnee iannái óonu níndafaanura. Óonureeqa ínnikina nóori uqéeree maríasa sía misá náriara firaa ufa qínnanara óonu qáfaanura misá áuqi maría ainainna kai márínaqa qáfaanura. Ánutuna afeeka misáki márínaqa áuqeemarinna kai qáfaanura Ánutuna afeeka sía misáki mári ifoo qídaqa. ²⁰Ánutuna innaarúnai ququsaki fímariana maa-maqánasaa márírana sía fífau ufasáa mundínoo márídanoo Ánutuna afeeka dadaaqínoo áuqiranasaa mundínoo márídanoo. ²¹Óo Koorinti máqannaasa Yísuna ufa írmariasa áaqeemariana ínneeqá kai íríaqa, unnaanásamuara foora úqirausee ánianaree ínniara qímuqusirana faqa reendeénirana faqa miqandée úqiraua ánianaree. Ínneeqá kai irisée ínneeqa márírana andeeqásee máríaqa.

Yísuna ufara suqímarunakina mandóosana kambíqanau.

5 ¹Óo Koorinti máqanna Yísuna ufara suqímariasa ínni ufa moo íríqa firaa manda oosana ínniki márifa aamína maqannaasa firaaqóo

mandóosana máree maríasa faqa sía máree maría óosana máreenoo ínniki Yísuna ufa írimaryasaki moó fannoo narí ánoona aqoónnana narí ákoona ánaaqa máreenoo. ²Mi-ainaináfa ínniki márifaqa náqi fee mándee nóori uqéerasee ínneeqa nifaaqa amooqídee minára ínnee nisaurúaa, ínni naunduráki soofaaraíkinoo máriani, mi-fasiqána ínneeqákinaana náqiraree káqi márídanoo, ínnee suqímarianakiqari mi-fasiqána aqíaaqa. ³Qinée qeeqára qianáura kúqaa qinée moosáa níanai márída qiní maraquna ínni faqa márídanoo miqóo márifaqa karaambáiqua Yísuna áuqusa dóo mandóosana márai fasiqana aqíqára ufa qíqa qinée ínni faqa márídaqara foora dóo aqíqára ufa qíqa.

⁴⁻⁵Ínnee moodáanaki suqímarifanoo qiní maraquna faqa ínni sáimbaqa suqúannoo, Karaambáiqua Yísuna afeeka miqóo maasá faqa márínaqa ínnee mi-manda fasiqána maréeqee ínni suqíranakiqari aqíqáifanoo mi-aqaránannai Sadannana ámifanoo miná apata kurídinanoo karaambáiqua qúmínna faasaana miná aundurákinaana kai asumu máraannoo.

⁶Óo Koorinti máqusanaasa ínnee ínneeqara káaqa andeeqárasee qímasáida ínni nóori uqéerara óosana sía andeeqánoo márídanoo. Ínnee maa-ooqeenaa ufána íridaqa maaqímminoo márídanoo. Nárana moodáa qoo suqú quqásainanoo káqikaafa moodáa putaa ínnoo aiqámafa minásaqaaraana putaa ínnoo. ⁷Ínneeqákinaana mi-manda fasiqána maráqusaifanoo aiqáma andeeqánoo máriani. Miqóo ínnee ámiqira naranara foora máríaqa. Mi-manda fasiqána aqíqáranara qídaqa óoqai Mooseena áukuana áinnaaqarara qóomaqa márúna kíkiquisusee sipsípa ánaaqi Ánutuna suqá ámisée náriqa ooruku fooqáa íra ainaina náriqa máaqakinaana aiqáma dóo maráquseeqa áinnaaqarara qoomáqa sakasée néemariqau. Dóo maqee máría áukuana ásauku mundírana aunírira saqarisaa sipsípa ánaaqiara foora dóo kuqá arusée Ánutuna amisaafanoo dóo maasá mandóosana taikáqiseenoo maasá márirana faqa andeeqá qiseenoo maasá putaaíra óosana taikáqisáifanoo áidaaqareenoo minára maasá áidaaqarara qoomáqa deedaqinóo márifoo qídaqa.

(Isarae máqannaasa óoqai áinnaaqarara qóomaki ooruku síai feemu kai néemariqau. Maasá ooruku moó maqee márídanoo misáindi moó marinau.)

⁸Dóo maqee maasá áinnaaqarara qóomaqara foora suqúfi naannána suqúfi ooruku síai feemuara foora naanáura. Náranski mári oorukufa mandá óosanara faqa faiqí ánaasee narí úmmuari narí úmmuari ímariana faqa kíkiqusidanoo. Ooruku síai feemu kíkiqusimariafa Yísuna ufamáu fídaqa nisakadikí ikairí sía márirana faqa ánoona ufa qímariana faqa minára qídanoo. Maasá putaaíra óosana taikáqisoofaqa maqee ámiqira naranara foora putaaíra óosana faqa áaqara oosana faqa taikásee nisakadikí ikairí síaisa ánoona ufa qímariasa naanna rámafi máríanaura.

⁹Qinée Pauroosa óoqai ínni Koorinti máqannaasa Yísuna ufara suqímarusa pásá ákara rúmannimaqaafannana. Mi-pasánaki

ínniara faiqí ánaasee narí úmmuari narí úmmuari maríasa faqa sía áqoondikamannimaqararee qímasee misára eeráiriaqee qímasee ákara rúmannimaqaqafana. ¹⁰Ínnee akaqáusa qiní mi-ufána irisée áaqaafanoo maqee qinée qíafannufana kafáa kooroo ianáura. Ínnee Koorinti máqusanaasaki sía Yísuna ufa írimariasa kai márídaqa aamínauqaindi faqa moómoosa márídaqa. Qinée sía ínniara aamína fasiqa anaasee narí úmmuari narí úmmuariqa nímaria fasiqa anaaseeuqa faqa káaqa aináinara rímaria fasiqa anaaseesa faqa únna ufa qímasaida úmmuari maría fasiqa anaaseeuqa faqa túmunnai áuqi maría afaannára innaaru qímaria fasiqanaaseeuqa faqa sía mi-aiqama ainainná máree maríasara eeráiriaqee qíqa, ínnee eeráiriani qínnana moómoosa maa-maqa maaqánasaa máríanara fásauki fee quqoonasáa fee óoru atooqáfi foora. ¹¹Sía qinée miqí qiqíafana maaqí qiqíafana. Ínniki moó fannoo naríara Yísuna ufa írimarinafa ínna níkaqaafasaa márídee qínafa faiqí ánaasee úmmuari marí fee káaqa aináinara rímari fee túmunnai áuqira afaannara innaaru qímari fee mandúfa qídanoo faiqí ánaasee níqi marí fee nammári námasee fúrufari marí fee únna qímasaida úmmuari marí fee miqíra fasiqa ánaaseera Yísuna ufa íri máríanaki mária fasiqa anaasesára eeráirídaqa misá faqa sía óoqu marífi nárana naaqa, misásaaqaraafa ínnisaa áqufuandoora.

¹²⁻¹³Yísuna ufa sía írimariasa áqoosai máriasa sía nárira ufa qinée nímmianaura mi-saikáfa sía qiní saika márídanoo. Ánutufa kai misá nárira ufa nímiannoo. Ínneeqá kai ínneeqa níkaqaafasaa kímariana Yísuna ufara suqímariasa áaqaifaqa ufa nímirafa ínnindi máriannoo. Óoqai tamummáqara fasiqa moó fannoo minára maaqí qímasee ákara rínau.

Ínniqa suqíranakiqari mandóosana máree marína áaduma mara quqáaqee

qufaqa qinée Pauroosa minára ínniki mandóosana máree mari fasiqana aqíqaqée qídaqa.

Yísuna ufa írimarusa káqi qee síasinnai fímariquau.

6 ¹Ínnee Koorinti máqannaa Yísuna ufa írimariasa ínneeqa níkaqaafasaa kímariana mara máree káiqee síasinnai mara máree fímariafanoo. Ínneeqákiqari aneenná ákaqaafasaa kímariannana faqa ufa rainéenana, Yísunara sía írimarinna síasii finnai sía máree fúa, sía uqanna miqífaqa áaqaida miqí maríafanoo. Ánutuna ufa írimariasa kai miná andeeqáaqána.

²Kásooqaqee Yísufa qúmuaninna aukuaana maqee máriaqoo Ánutuna faiqi námu mi-aukuanná aiqáma maa-maqa maaqánakinaasa síasiiuqa márifaranoo sía fee minára ínnee íridee. Mi-aukuanná ínnee Yísuna ufa írimariasa aiqáma maa-maqa maaqánasaaqaraasa

áaqarana óosana óosana aaqarana andeeqánniséefaranoo, dóo maqee ínni ufa suqíranaki áaqarana marasáifaqa aiqáma maa-maqa maaqánasaaqaraasa andeeqánniséefandinausa máriafanoo íneeqá kai amaná andeeqéefaranoo. ³Mi-aukuanná maasá síaasa máridaqa qangiroo ufa faqa írianaura, sía fee ínee minára íridee. Dóo maasá miqídaqa maqee márúnna aukuaana áaqarana marasáifaqa amaná írianaura. ⁴Ínee miqí maríana ínniki moó mandúfa kambíqafinaqa ínee miná maréeqee áqoosai máriasa nímfaree. ⁵Nisaurúqa, sía fee ínni Yísuna ufara suqíranaki moodáa ufa andeeqáranaka akoofása máridanoo fee, ínniki máridanoo sía fee mi-fasiqáfa amaná ufa rainée maríaqanda ufa andeeqánnoo fee máridanoo amaná andeeqánniséefaranoo. ⁶Ínee Yísuna ufara íri maríasa sía andeeqánniséefarianoo, íneeqa níkaqaafasaa kímariasa mara máree sía Ánutuna ufa íriasaki quqée maríafanoo áaqaida miqí maríafanoo.

⁷Ínniki kóota ufa márínaqa káqi síasinnai máree fímaríafa ínee Yísuna ufamau fímariana minásaaqari aikátamaki káqinni áqufuanara kooroo ídanoo. Yísuna ufa írimarífa moó fanoo mandúfa áminana káqi íriaqaana Yísuna ufa moó fannoo írimarífa aní aináina úmmuarinnana káqi minnísaaqaana. ⁸Ínni sía andeeqásee máridaqa káqi máree maríafanoo narínni narínni áaqamannimaqee maríafanoo narínni narínni aináinamma úmmuaramásaidaqa síasinnai máree fídaqa, ínee káiqeesa miqímannimaqee márifanoofau mifá faqa áaqarafa márini, íneeqa níkaqaafasaa kímariasa kai miqímannimaqee maríafanoo firaqóo áaqaida miqímaríafanoo.

Mandóosana máree maríasa sía uqanna innaarúnai fífáranoo.

⁹⁻¹⁰Ánutufa narí quqúsaki náaru márirana sía mandóosana máree maríasa nímiannoo sía fee ínee minára íridee. Ínee sía íneeqa níkaruqímasee mandóosana máraqa nídaqa innaarúnai fíraree qiaqa. Dapi máraqa nua fasiqa anaaseesa faqa túmunnai áuqira afaannara innaaru qímariasa faqa mooná afaaqi ánaaqa narí úmmuari narí úmmuari maríasa faqa faiqí ánaasee aqoónna fasiqa anaasee áafeeqaidanoo mi-oosanná máree maríasa faqa aináina úmmuari maríasa faqa káaqa aináinara rímariasa faqa nammári námasaida maqee maqee fúrufari máriasa faqa mandá ufa qímariasa faqa únna qímasaida úmmuari maríasa faqa mi-oosanáusa máraqa nuasá faqa sía uqanna Ánutuna innaarúna ququsaki kéeqeeefaranoo. ¹¹Koorinti máqannaasa ínee akaqáusa miqí marusa márufanoo ínni mi-manda ainaináfa dóo rukánoo máridanoo, nári nifaaqara Ánutuna ámidee qímariasa maríafanoo. Ásauku mundírafa Yísufa maasá karaambáiqi minásaa rusíranannai faqa Ánutuna náaquqara andeeqara maraqunannai faqa miqandánnai ínee Ánutuna áfusaa andeeqáranaki maríafanoo.

Ínni nifaaqa fannoo Ánutuna amooqíranaki andeeqáranaki máriani.

¹²Moó fannoo naríara maaqí qíannoo qinée amaná máridaqa aiqáma ainaina mandáinainee qímariana faqa amaná máraanura, anée miqí qíanaqa qinée minára maaqí qídaqa kúqaa anée aiqáma ainaina máreennaranoo moómoo ainaina sía aní dadaaqíannoo aní kurídiannoo. Qinée qiqá íriraafa maaqí qímasee qímmiridaqa qinée akooqóo márida aiqáma ainaina amaná máraanauree qímmiridaqa qinée minára maaqí qianúra. Moo mándainaina fannoo qiní maréeqee narí márinaki quqáqisáifanoo mi-maraqunáfa dáakufuandoora ruffee sía miná máraanura. ¹³Faiqí moó fannoo ánaasee úmmuarianeera qímasee miná kíkíqa maaqí qímasee usúannoo nárana fannoo áranaqumundí máridanoo. Kafáa árana fannoo náranaindi máridanoo. Mi-ufána sáaqari mifá únna qímasee maaqí qímasee ookáa íannoo, ánaasee faiqíndi máriafaqa káqi máraanauree qíannoo. Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa Ánutufa nárana faqa árananda faqa naríndi naríndi quqásoofa kásooqaqee miqandá kurídiannoo maasá faiqí qifaaqa sía úmmuariranaindi máridanoo Karaambáiqaindi andeeqáranaindi máridanoo kafáa karaambáiqqa maasá qipatasáa rakísíqimaqeenoo ámiqimmaqimaqaidanoo andeeqára márirana nímimarifa márinara andeeqára oosana kai máraaqa.

¹⁴Ánutufa narí afeekannái maasá karaambáiqqa kúqíranakinaana uqéera quqóofa mifá kai maasá qifaaqa faqa kúqíranakinaana uqéera quqáaninnanara ínniqa nifaaqaki andeeqára óosana kai máraaqa.

¹⁵Ínniqa nifaaqa ásauku mundírana afaaqa átiyuqa máridanoo. Amanée ásauku mundírana afaaqa áti maréeqee dapi máraqa nua ánaaseena afaaqasáa quqánauree óo sía uqanna amana miqíanaura. ¹⁶Faiqí moó fannoo narí afaaqa máreenoo dapi máraqa nua ánaasee finnai fínanoo mi-fasiqána afaaqa fannoo mi-anaaseená afaaqandíri moodáanaki atooqáfuannoo. Óo ínnee sía minára írimariafanoo. Óoqeenáa akara minára maaqí qímasee akooqóo qídanoo

Miqandá moodáa nifaaqaikámambi máruqanda márifaranoo.

¹⁷Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa moó fannoo karaambáiqasaa apámambi márinafa karaambáiqqa ámuqusandiri moodáanaki apáinoo máriannoo.

¹⁸Faiqí ánaasee narúmmuari narúmmuariranara eeráiríaqa. Moó fannoo óosana óosana mandáinaina márainafa mi-manda ainaináfa sía narí afaaqa mandáikammamaqáannoo. Faiqí moó fannoo moo ánaasee úmmuarinoo narí afaaqa uqanna mandáikammamaqaidanoo. ¹⁹Ínnee sía fee maanára íridee, ínnee dóo írimariafaqa qímannimidaqa ínni nifaaqa Ánutuna náaquqara andeeqara maraquna amaana máqa miqírafa máridanoo. Ánutufa narí maraquna ínnikina quqásoofanoo márinara

ínnee ínneeqa nifaaqa Ánutuna amooqíra máríranaki quqásaisfanoo máríani. Ínni nifaaqa sía ínnindi márídanoo. ²⁰Ánutunaindi máríafanoo. Mifá narí ámaakunnai firaa feefaurumásee ínni marasée naríara quqáqoosa máríafanoo minára ínnee ínniqa nifaaqa Ánutuna amooqíra máríranaki quqásaisfanoo máríani.

Faiqí faqa anaasee faqa sía narí minnísee narí minnísee iaqa.

7 ¹Ínnee Koorinti máqannaasa pása ákara rúmasee óosana óosana ainaina qiníara irée maríafanoo. Maqee ínnee ákaraki irée maría ufana qinée ínniqa qímannimianaura.

Ínneeqa faiqí ánaasee nimundáranara qiafaqa maaqí qímannimianaura. Faiqí naríara adeedaana márídanoo andeeqárafá máríannoo. ²Kafáa miná átiki maaqí qianáura. Faiqí ánaasee narí úmmuari narí úmmuarirafa moómoo márínara aiqáma fasiqauqa nári nínaaqa máraaqa, aiqáma ánaaseeuqa nári nifaaqmaaka marasée andeeqásee máríafa. ³Afaaqi fannoo narí ánaaqa áidimarina ámiani miqíakai ínoo ánaasee fannoo narí afaaqi áidimarina ámiani. Aiqámaqara naríara naríara nídímari ainainna narí ámi narí ámi iaqa. ⁴Ánaasee fannoo sía narí afaaqa rakísirafa márídanoo narí afaaqi fannoo miná afaaqasáa rakísídanoo, miqí kai másee faiqí fannoo sía narí afaaqara rakísirafa márídanoo narí ánaaqa fannoo miná afaaqasáa rakísídanoo minára qinee qídaqa naríara naríara nídímari ainainna narámi narámi iaqa. ⁵Minára irisée sía ínnee naríara naríara qáo qiaqa. Ánutunara kísaaqasaa ámiqimasee innaaru qiannée qímasee faiqí faqa ánaasee faqa moodáaqooqara ufa qímaseenana náquma amaanee marasée akéeká másee áurá másee máraanauree qímaseenana áadu áadu mámbinana Ánutunara kísaaqasaa innaaru qiaqa. Innaaru qímaseenana kafáa moodáanaki kiaqa kísaaqasaa áadu áadu iná máríannanara Sadannafa nimanamánde qáfaina sía afeeka márína eedóo qifoora minára kafáa moodáanaki kiaqa.

⁶Faiqí nári nínaaqa máraranara faqa ánaasee nári nifaaqmaaka máraranara faqa qúnnana sía áranaiqi afeekaikámandee qíqa káqi qímannimidaqa máraranaree qímaseenana dóo máraa. ⁷Qiqá írirafa maaqímminoo márídanoo. Aiqámausa qiní daanna rée adeedaana máríafaana. Ánutufa narí írirananai náadu náadu márírana nímifaqa márídaqa faiqí moo ádeedaana márínanee, faiqí moo ánaasee faqaafa márínanee Ánutufa kai nímídanoo.

⁸Dóo maqee mánaaqa kumaaráa uruna máríasa faqa faiqí ánaasee kuqufufafa adeedaana máríasa faqa ínni qímannimidaqa ínnee qiní daanna rée adeedaana máríafa ámiqirafa márífaranoo. ⁹Ínnee sía adeedaana amanaikíqa dóo amundáaqa. Ánaaseera faiqíara aní aundurái idára foora átaquqinana dóo sía amanaikínoo amundárafá idára foora átaquqirana úriqararafa márídanoo.

¹⁰Qinée nimundárusara naamúaqira ufa qímannimianaura sía qeeqáindifau karaambáiqaindi qímannimianaura. Amundára anaasee moó fannoo sía amana narí afaaqi minnísarafa máridanoo. ¹¹Minníseenoo adeedaana kái máriani. Adeedaana mári náisia quándaki narí afaaqi kái kaifáa máraannoo. Faiqí faqa miqíkai ínnoo sía narí ánaaqa minnísaani.

¹²Dóo adeedaana ufa qímaseeqa dóo akaqáusa qímannimianaura, sía karaambáiqá ufafáú qímannimianaura qeeqá ufa qímannimianaura. Faiqí moó fannoo Yísuna ufa írimarifa miná ánaaqa sía Yísuna ufa írimarifa máridanoo mi-anaaseefá narí afaaqi faqa ámiqimasee márinanoo sía miná afaaqí fannoo aqiqáannoo miná faqa máriannoo. ¹³Ánaasee moó fannoo Yísuna ufa írimarinafa márinanoo miná afaaqi sía Yísuna ufa írinafa máridanoo káqi narí ánaaqa faqa ámiqimasee máridanoo mi-anaaseefá sía narí afaaqi aqiqáannoo. ¹⁴Yísuna ufa írimari anaaseefa narí afaaqíndíri moodáa fara foo máfuanara mi-anaaseefá narí afaaqi maréeqeenoo Ánutuna áqoondikiranaki quqáidanoo miqídanoo. Kafáa Yísuna ufa írimari fasiqafa narí ánaaqandiri moodáa fara foora máfuanara narí ánaaqa sía amaana ufa írimarina maramáreenoo Ánutuna áqoondikiranaki quqáidanoo miqídanoo. Sía miqínoo márinanoofau miqandá faiqi námú aamfna máqannaara foora máriaqini, maqee Ánutufa misá faqa áqoondi kíannoo.

¹⁵Faiqí fee ánaasee fee sía Yísuna ufa írinafa narí kai minnísee fínafa amaná sáina fúani, sánda moó fannoo sía ínniara sía rakísisimmá umáraaqee qídanoo. Ánutufa ínniara sía kaukaataqíranaki máriaqee qídanoo asooáranaki máriaqeeera nárameeqee narí quqúsaki quqáqai faqa minára qímannimidaqa, sáifanoo fúani márinoo máriani. ¹⁶Yísuna ufa írimari anaaseefa aní afaaqi aní faqa máridanoo mifá faqa innaarúna ásumu márirana paqúriannoo fee sía fee paqúriannoo. Kafáa Yísuna ufa írimari fasiqafa aní ánaaqa aní faqa máridanoo mifá faqa innaarúna asumu márirana paqúriannoo fee sía fee paqúriannoo.

**Ínnee Yísuna ufa íriraree qímasee á nukamuqóoqari
dóo minakí kai máriaqa.**

¹⁷Qinée Pauroosa aiqáma maqusa maqusa nídaqa maa-ufána Yísuna ufara suqímariasa qímannimidaqa. Ínnee aiqámausa sía moo sáika áuqaaqa Karaambáiqá ínniara máriaqee ínna saikána kai máraaqa, Ánutufa ínni náaroo faqa Yísuna ufa írirara á nukamuqoo mároo saikána kai máraaqa sía moo kíaqa mi-saikánaki kai máriaqa, sía maqee moo kíaqa. ¹⁸Yuda máqanna fafiqa fannoo Ánutuna ufa irisée Yísufinnai aniráinafa sía míni narí Yuda máqannaasa fáinanduqirana sía asaurúani sáina káqi máriani. Ánaamuru fasiqa moó fannoo Yuda máqannaasa fáinanduqirana síaifa Ánutuna ufa irisée áninafa sía quándaki

fáinanduquani sáina káqi máriani. ¹⁹Fáinanduqira fee sía fáinanduqira fee miná fífau ainaina máriannoo. Ánutuna naamúaqira ufamau eedóo qímasee fínafa mifá ánoona máridanoo.

²⁰Aiqáma fasiqa Ánutufa náarooafa eedóo qu kámuqoo máru márirafa mifá dóo sái káqi minakí máriani.

(Pauroona áukuana akaqáusa faaqa fásiqausa nári aináinirana sía amanaiqíqa aináina faqaana karabúsara foora aináina máisee máriqau. Sía feefaurú máree máriqau. Kadáapirumasee nárana faqa máaqa faqa kai máree máriqau. Misá núqu aináinira fasiqee qímariqau. Mi-aukuanná aináina faqaasa akaqáusa faqa faaqa fasiqauqa faqa Yísuna ufa íriqau. Pauroofa minára irisée maa-ufána qímanniminau.)

²¹Ánutufa aní áaroo kámuqoo anée mooná aináinira fasiqa márunafa sáina káqi mária, sía quqásee moosáa fúa kásooqaqee idukírafa kambíqainana miqóo kai idukúsainana fúa. ²²Faiqí moó fannoo aináinimárinafa márinanoo karaambáiqua áarainanoo mi-ainainiránaki káqi mária Karaambáiqua idukírafa fasiqara foora máriananoo. Miqíkai másee ásauku mundírafa idukírafa fasiqa áarairanoo káqi narí aináiniranaki máriani ásauku mundírana aináinira fasiqara foora miná aináiniranaki máriananoo. ²³Ínnee Yísuna ufa írimariasa Ánutufa firaa feefauru áqusee ínni mároonara irisée sía moo fásiqa aináiniranakiara foora kéeqafinaqa mandóosana ufa ámeemaanai máriaqa káqi idukírafa máriara foo ídaqa Ánutuna ufamau fuaqanáni.

²⁴Óo qiní qíkaqaafasaa ínnee aiqáma Yísuna ufa írirara ánuqamuqoo márirana minakí kai máridaqa Ánutuna áqoondikiranaki maqee maqee máriaqa.

Kumaaráa mánaaqa adeedaana misá nimundáranara qídanoo.

²⁵Dóo maqee ánaasee síaisa faqa faiqí síaisa faqa qímamianaura. Qinée Karaambáiqua ámuqusirana máree marúnausa márunnanara qiní ufa irisée minásaa mundúafa, sía qinée karaambáiqua ufara ínni qímannimidaqa qeeqá ufa qímannimidaqa.

²⁶Ínnee Koorinti máqannaa Yísuna ufa írimariasa ínnee maqee áukuana Yísuna ufasáara firaa mandainaina náriranaki máriaafaqa minára irisée qímannimidaqa, aiqáma fasiqa maqee mária mariranaki kai máriaqa. ²⁷Aní ánaaqa máridanoo fee sía miná minnísaa, anée adeedaana máridanee sía ánaaseera randásee máraa. ²⁸Anée ánaasee maraséenana sía áaqaananoo. Mánaaqa moó fannoo kumaaráa máreenoo sía áaqaannoo. Maqee mária deedeepira aukuaana Yísuna ufasáara faiqí ánaasee faqaasa firaa ummaaraki máriafanoo minára irisée ínnee maqee Koorinti máqusai mari ummaarána sía máraaqee káqi kásooiqa máriaqee qídaqa.

²⁹Óo qiní qíkaqaafasaa qinée ufa qúnnaa ánoona maaqímmينو máridanoo. Ínnee Koorinti máqusai ummaaraki márianara moómoo

faasaana sía káqi márifaranoo sía moómoo kari Ánutuna aináiniranaki márifaranoo. Ínnee minára irisée ánaasee faqaasa adeedaanara foora máríaqa káqi kai aináinamámaree fuaqa. ³⁰Ínnee ikí ráqee maríasa sía ikí ráqeera foo iaqa káqi kai Ánutuna aináinirana aináiniqa fuaqa. Ínnee naanaindara qímariasa sía naanaindara qídara foo máríaqa káqi kai Ánutuna aináinirana aináiniqa fuaqa. Ínnee aináina feefaurí maríasa faqa sía aníndiara foora máríani. ³¹Ínnee maqásaa ainaina feefaurú nimisáida aináina máree maríasa sía káaqa minára afeekaíkiaqa, mána mána ímariasara foora máríaqa. Maa-maqa maaqáfa maaqóo márínafa sía kísaaqasaa máríannoo. Qúsasaa taikáannoo.

³²Ínnee ummaara síaisa máríaqeera qímannimidaqa. Ánaasee síaifa karaambáiqu aináiniranara kai irimáree fídanoo karaambáiqu eedóo qíranara kai írinoo fídanoo. ³³⁻³⁴Ánaasee faqaafa maa-maqánasaaqaraa ainainara kai irimáree fídanoo maqee maqee narí ánaaqara áidimari íriramau fídanoo, qaara írirana faqaafa maqásaaqaraa írirana faqa Karaambáiqu írirana faqa minakí márídanoo. Adeedaana ánaaseeuqa faqa mánaaqauqa faqa karaambáiqu saikára kai irimáree fídaqa. Misá nári naundurá faqa nifaaqara faqa karaambáiqaindi fee kai qímasee karaambáiqu saikára kai íridaqa. Faiqífaqa ánaasee fannoo narí afaaqi áidimari íriramau fídanoo maqásaa ainainara kai íridanoo.

³⁵Sía qinée sándannaifau ínni rumbáidau. Maa-manda deedeepa aukuanára íridaqa. Ínni dadaaqíree qídaqa maa-ufána qídaqa. Qinée ínniara andeeqára aatata ufamau fuaqéera kai qídaqa naakápaidaqa. Ínnee sía káqikaana rainá quqáaqeera múduka uqanna karaambáiqu saikákí máríaqeera qímannimidaqa. ³⁶Kumaaráa mánaaqa útaaqaraqanda nimundáranara qáoo qímasee mi-kumaaraafá kafáa quándakinoo ánaaseera áidirafa afeekaíkifanoo mi-kumaaraafá dóo máraanauree qímaseenoo dóo amana máraannoo sía áaqaidanoofau miqídanoo. ³⁷Faiqí moó fannoo Yísuna ufasára náríranara irisée miqínafa sía moó fannoo qáoo qínoo kai narí uqanna sía qiní útaaqa máqimaqarana máraanauree qínafa miná írirafa kúqaa afeekaikínafa narí aunduráqiqari ámiqimmandee qáoo qínafa sía mi-manaaqána máraannoo andeeqáidanoo miqíannoo. ³⁸Kumaaráa narí útaaqamámaqara manaaqana márínafa andeeqáidanoo miqíannoo. Moo kúmaaraa fannoo miná narí útaaqamámaqara manaaqana sía márararee qifá mifá firaqóomma úriqarénoo.

³⁹Ánaaseeuqa nári nifaaqmaaká faqa káqi máríanara sía óonuree anirée iqánuaqa. Nári nifaaqmaaká kuqufuafaqa miqóo nári nídimari fasiqana amaná máreefara. Moodáa ainaina kai máríannoo, Yísuna ufa írimarinna anaaseefa Yísuna ufa írinnaná kai máraannoo. ⁴⁰Mi-anaaseefá káqi adeedaana márídanoo aufadáranaki máríannoo. Qinée mi-ufána qúnnana qeeqáindi qeeqá írirana maaqí qídaqa Ánutuna maraquna fannoo dadaaqídanoo fee qídaqa.

**Únna túmunnai áuqira afaannara dúfi dúfi
qímasee nárana aandáuru qídanoo.**

8 ¹Ínnee Koorinti máqusanaa Yísuna ufara suqímariasa únnaqira afaanna nárana iraafaqa ínnei minára qímannimianauro.

(Ínnei máqannaasa Yísuna ufa sía írimariasa misá túmunnai áuqira afaanna amaana maqaki aandáuru arusée suqásee únnaqira afaanna amaana máqaki qoomáqa náida túmunnai áuqira afaannara dúfi dúfi qímasee anímma ámidaqee qímasee nári néemariafaqa ínnee akaqáusa misá dadaaqídaqa mi-oosannára qini irée maríafanoo. Ínnee Yísuna ufa írimariasa akaqáusaki náriara maasá áaqaidaqa miqíra aandau náida fee qímariafanoo, mi-aandaufá maasá daundurákinaana kurídiandoo qímasaídaqa qímiridaqa náida fee qímariafanoo. Akaqáusa náriara maasá írirana faqaasa nóori uqéerasee fífau túmunnai áuqira afaanna márifaqa káqi naanáuree qímariafanoo.)

Qinée Pauroosa minára kúqaa fee qídaqa moo írirana minásaa ookáaídaqa maaqí qídaqa. Miqíra írirafa narí ádirafa narí aundurái umbiqáfinara óori uqéeraidanoo nasurídanoo narí kai narí kurídidanoo. Moo írirafa ámiqirafa maaqí qídanoo. Faiqí naríara naríara ámuqusira írirafa mi-íriráfa sía kurídidanoo faiqí ánaasee nifeeqáreenoo poodúqai fanoo ánoonaikidanoo. ²Moó fannoo naríara aiqáma ainainara írimarunaasee qímarifa sía ánoonaikira írirana írimarífanoo Ánutufa mi-íriranára ákooqaidanoo. ³Faiqí ánaasee moó fannoo Ánutunara áidimárifanoo Ánutufa ámiqimmandee misára íridanoo áididanoo.

⁴Yísuna ufa sía írimariasa túmunnai áuqira afaannara innaaru qímasee aandáuru nárana néemariafaqa ínnee Yísuna ufa írimariasa mi-naranná naanára iraafaqa qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Túmunnai áuqira afaanna óosana ínnisaimbaqa íridaqa mifá sía mári ainainna kíkiqusirafa márídanoo fífau ainaina kai márídanoo. Maasá moodáa Ánutufa márínara minára kai ámiqimmandee íridaqa. ⁵Maa-maqa maaqánaki faqa innaarúnai faqa moómoo óosana óosana áfaannee qímariafa márídanoo. Mi-afaanáusa misá úriqararaura faqa Karaambáiqua faqa únna qímasee márídammiafoo qídaqa.

⁶⁻⁷Sía maasá misáuruqara íridaqa maasá Yísuna ufa írimariasa Ánutufa aiqámausa níkoofa moodáa kai márifaqee qídaqa, aiqáma ainaina áuqu quqóo fee qídaqa maasá mi-Anutúna aináinammaisaranara márídaqa. Sía moo káraambáiqua márídanoo maasá karaambáiqua, ásauku mundírafa Yísufa mifá kai márifaqee qídaqa. Minánai Ánutufa sía máru ainainanna aiqáma ainaina áuquqoofa márídanoo, maasá minásaaqaraa máríranasaa márídaqa. Minára maasá aiqáma nárana amaná naanáura. Káqi nárana faqa fífau afaanna aandáuru faqa aiqámaqara námasee miná néemariafa sía áaqarafa márídanoo. Moo áinaina áaqarafa maaqímminoo márídanoo.

Aiqáma Yísuna ufa írimariasa sía máq qúnannara íridaqa. Akaqáusa óoqaindari sía Yísunara íru aukuanaindari mi-fifau afaanna amaana maqánaki maqee maqee kéeqafiqa nárana námasee mi-narannára mi-afaannánaindi fee qímaríqau, kafáa maqee faqa Yísuna ufa íridaqa sía áfaannara innaaru qídaqa káqi kéeqafi námasaídaqa únna qímasaída afaanna márifaqee qímasaídaqa káqi mi-narannára Ánutuna namuqáandi fee qímasee bóo Ánutuna namuqáa áqoondikidaqa áqaidee qímasaídaqa nári maraquna nári náakirafa ummaara nímifaqa maasá daunduráki putaaírana qímifaqee qídaqa. ⁸Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Sía fífau nárana fannoo maasá maréeqee Ánutuna áqoondikiannoo. Maasá sía néeqa sía Ánutuna órudupianaúra káqi néeqa sía óoraaqaránaúra. Nárana fífau ainaina márídanoo maasá íridaqa.

⁹Ínnee afaanna amaana máqakinaa nárana mána mána ímariasa minára eeráiriaqa. Mi-narannára akaqáusa ruffee maríasa írirana órudupimariasa aní mána mána íranasaaqari arufarindámaki mandáinainaki áqufifaara. ¹⁰Anée írirana afeeka faqáafa túmunnai áuqira afaanna amaana máqaki kéeqafi mána mána mándee nárana náinanoo aní ákaqaafasaa moó fannoo írirana amannaikímarífa fúkasaa Yísuna ufa írimarífa aní qáfamaseenoo áfaanna amaana maqaki kéeqafi nárana náinanoo miná aundurákinaana akamúmmasainoo mi-fifau afaanná finnai kaifáa minní ubeekéenoó áqoondikiandoora. ¹¹Órudupimasee íri mari fasiqafa áfaanna nárana rufíee mari fasiqafa márídanoo. Mi-fasiqáfa áfaanna nárana mána mána mámaree néemaria fasiqausa óosana qáfamaseenoo narí faqa námaseenoo minásaa arufarindámaki kurídiranaki áqufidanoo. Fífau kurídiranaki áqufuannoo ásauku mundírafa minára faqa kúqufammi.

¹²Ínnee mána mána írirana faqaasa ínneeqa níkaqaafasaa órudupira írirana árimariafanoo, miqí márianannai ínneeqa níkaqaafasaa mandáikamánnimaqaidaqa, miqíanannai ásauku mundírana faqa mandáikammamaqée maríafanoo. ¹³Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa qinée áfaannara dúfi dúfi qíra nárana aandáu námasaanoo qiní qíkaqaafasaa qiní qíqafeenoo minásaaqaraana mandáinainaki áqufinaqa qinée náaru náaru sía uqanna áfaanna aandau naanáura qiní qíkaqaafasaa sía áqufuaniffee qímasee sía naanáura.

Pauroofa narí kadáapisaqaraa nárana kai néemaránu.

9 ¹Qinée Pauroosa kúqaa Yísufa diqiqoo fásiqausa márídaqa kúqaa qinée Yísuna maasá karaambáiqqa qáfaafanausa márídaqa qinée sía mooná karabúsaki márídaqa qinée qeeqá íriranannoo maa-saikána márídaqa. Qinée Karaambáiqqa saiká ínniki máraafannana miná ánoona ínnee Yísuna ufa uqéeraafanoo. ²Akaqáusa qiní Pauroosara sía Yísufa aqiqoo fásiqafee qímaríafaqa ínnee Koorinti máqusanaasa sía qinára

miqí qímariafanoo. Ínnee Karaambáiqá ufa irisée mi-maú fímariafanoo mifá kai Yísufa qiní diqiqoonára koorooídanoo.

³Faiqí ánaasee akaqáusa qiní saikóosanara díqiafaqa maaqí qímasee qeeqásaa ititáidaqa misá qímannimidaqa. ⁴Qinée Yísuna ufa maqúsa maqusa ónuree anirée ídaqa Yísunara qímannimimarunnana ákiaqara mi-maqannáasa nárana nammári káqi qímifanoofau andeeqárafa máriqini.

⁵⁻⁶Yísuna niqiqoo fásiqausa Yísuna ákaqaafasaaufa faqa Peetooroona faqa nári nínaaqmaaka Yísuna ufa írimaria anaaseeuqa níndiamaree misá faqa maqúsa maqusa nídaqa. Yísuna ufa qímannimifafaqá néeqa káqi nárana nímiafaqa náidaqa. Qiní Pauroosa miqífau andeeqáraqóo márini, sía miqídaqa Baranabasisandíri maaqandá kai fee aináinammásaida náidee. Maaqandá qeeqá aináinammásaida feefaurú marasáidaqa náidaqa Yísuna ufa qímannimiqanidaqa. ⁷Sundía moó fannoo fee ammi fee rákiranaki fídaqa aináinámандаida náidee sía fee. Sía uqanna miqídaqa. Uáinna qaqamma úmmaqimari fasiqafa narí náaree díqisee námaseenoo ínaaqianna moosá nímidanoo. Sipsípasaa rakísimarifa narí kadáapirirasaa miná náamma anoona náidanoo. Dóo qinée faqa maqúsa maqusa nídaqa Yísunara qímannimimarunnana nárana nammári káqi qímifanoofau qeeqá kadáapi ákiaqara nani, sía miqídaqa.

⁸Sía qinée faiqí faiqi ufamáu kai fídaqa Yísuna ufa qímannimimarunnana ákiaqara nárana nárara qímannimidaqa.

⁹Mooseena sándufa miqínoo márifaqa qídaqa. Mifá maaqí qímasee ákara rínoo máridanoo.

Ínneeqa sakuma maqúsasaa téeqimasee burimakáu maréeqee miqóo quqásaifanoo burimakáu fannoo ónuree anirée ídanoo áikunnai rafárimarínaqa sía miná óori arooriaqa, sía miná óori rumbáaqa, saífanoo akaqána náidanoo rafáriani.

Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Ánutufa burimakáura kái fee íridanoo fee miqí qinau, maasára faqee miqí qinau. ¹⁰Óo sía misárau miqí qinau, maasára írinoo miqí qinau. Úmmaqimarifa faqa aiqí marífa faqa minakínaana náraree qídanoo aináinidanoo. ¹¹Baranabasisandíri ínni Koorinti máqusanaasa naunduráki innaarúnaindaraa asumu úmmaqusaafananoo kambíqaidanoo. Sía fee maqee mi-kadaapirirána ákiaqara maqásaa nárana káqi qímifaqee naanáuree. ¹²Akaqáusa ínniki káqikaqóo kadáapiri maruna ákiaqara káqi nárana nímiafaqa náidaqa, maasá fíqaramásee ínniki kadáapiri márunnana ákiaqara ínni nárana marasée náunaiqini sía káqi marasée náidaqa. Ánutufa amanámmifoo qifaqa maasá sía miqídaqa. Ásauku mundírana Yísuna ámiqira fasaasa ufa ínni naundurái sía kéeqaandoo qímasee dáara rárana faqa kadáapirirana faqa óosana óosana saiká áuqee marúnnanara faqa qímannimiqiafana.

¹³Ánutuna firaa amaana maqa Yeerusaree máqusa márínaki aináini maríasa misá minakínaana náriqa nárana máraidaqa. Faiqí ánaasee sipsípa arusée aandáú tatúfu Ánutuna amaana máqaki ámimaríana minakí aináinimáriasa aanáiqiki maríasa náriara akaqána marasée náidaqa ínnée minára ámiqimasee írimariafanoo. ¹⁴Karaambáiqqa Yísufa miqí kai másee narí ufa qímannimi maríasara qímannimiqqa fidaqa misákinaana nárana marasée naaqée qinau.

¹⁵Mi-andeeqara oosanáfa márifaqa qinée sía miqíqqa maa-pasána ákara rúnnaana ínnée nárana sía káqi qímiaqee qídaqa ákara rúmannimaqaidaqa. Akaqáusa qiní maa-ufánara fífaú dapi ufámmifoo qifooa sía ínni nárana marasée káqi naanáura kúqiranaki fuanáura, qeeqá kadáapinnoo feefaurírafa amaná. Miqí márifaqa Ánutuna ufamau fíqaramásee fúnnaana qeeqá qimooqídaqa. Sía moó fannoo mi-ainainníannana qimooqírana áruannoo. Aináinamaseeqa feefaurúmasee naanáura.

¹⁶Kúqaa qinée Pauroosa Yísuna ámiqira fasaasa ufa ónuree anirée ídaqa qímannimi marúnausa márídaqa, sía miqíannaana qeeqá qimooqídaqa qeeqá dúqu uqéeraanaura. Yísufa qímaqimunara miqídaqa. Sía miqíanaqau mandáinaina qámbaanaí máriaqini. ¹⁷Qinée qeeqá kai qímannimira saiká máreefau feefaurúara qúnaiqini. Ánutufa daakápainara aináinidaqa miná ákiaqara sía feefaurúara innaaru qídaqa qímira saiká márifaqa káqi máraidaqa. ¹⁸Qeeqá saiká ákiaqara nána feefauru fee máraidee, Ánutufa amaná kadáapi ákiaqara nárana marasée náannee qifaqa qinée sía miqídaqa ámiqira fasaasa ufa sía feefaurúara irisée káqi dídifafa qímannimúnafa mifá qiní feefaurírafa máridanoo. Káqi qímamidaqa qeeqá andeeqára kadáapirirana ákiaqara sía máraida káqi qímannimira asasirafa mifá qiní ámiqira feefauru máridanoo.

¹⁹Qinée sía moo fásiqa aináini marúnausara foora márídaqa káqi fasiqara foora márídaqa Yísufinnai moómoosa ániaqeera aiqámausa aináinira faiqi kámmambi márídaqa. ²⁰Qinée Yuda máqannaasaki Mooseena sándufa ámeemaanaí máriasaki aináinidaqa misá naanna rámafi misá márirana márídaqa. Qinée sía Mooseena sándufa ámeemaanaí márídaqa, misá sándufa ámeemaanaí máriasa moómoosa Yísuna ufara ániaqeera qinée faqa miná ámeemaanaí máridara foora náaraidaqa.

²¹Miqí kai íqa ánaamuruki aináinidaqa ánaamuru moómoosa Yísuna ufara ániaqeera ánaamuará foora Yuda máqannaasa sándufara níanasaa tatíafa márídaqa qímannimidaqa. Miqúnnaannai sía Ánutuna sándufa rukáida miqídaqa. Qinée ásauku mundírana sándufa ámeemaanaí qinée kúqaa márídaqa. ²²Qinée Yísuna ufara sía andeeqásee saqáriki máriasaki aináinidaqa misá faqa moómoosa ániaqee qímasee misá naanna rámafi márídaqa. Qinée óosana óosana qaini qáini qíranannai faiqi ánaasee

máraanee qímasee aiqáma fasiqa anaasee naanna rámafíqa misá náaraidaqa.

²³Qinée maa-ainainniranaki márídaqa moómoo óosana óosana ummaara káqi márídaqa qinée faqa ínnee faqa mi-amiqira fasaasa ufánasaaqaraa naundurákina adíafaairana máraannanara miqídaqa. ²⁴Ínni maqúsai Koorinti máqusai faiqí moómoosa suqúfiqa narí ámani narí ámani sandéemariana maqee maqee kambíqee márifaqa qáfeemariafanoo. Sandée maríasaki moómoo sandáidaqa moodáa fannoo kai úrinaaqareenoo qafee máraidanoo. Ínnee faqa misá naanna rámassee Yísuna aatáta sandée fídaqa úriqarara qafee márararee qímasee sandáaqa.

²⁵Aiqáma sandée maría fasiqausa óoqaindari amanídaqa káqiqóo afeekaikámandee máríiqa sandára aukwana aniráinaqa káqi sandéefaranoo. Misá sía mi-kadaapiríránara íridaqa, úriqarara qáfeeroo kai qímasaida káqiqóo afeekaikámasee nimanída sandáidaqa. Misá dauní afauqáqee marí qafeenara kísaaqasaa kadáapiridaqa. Maasá misá naanna rámassee kísaaqasaa kadáapiridaqa, sía afauqáqee mari qafeenáranoofau ídau miqídau, náaru náaru márira qáfeeroo qídaqa kadáapiridaqa andeeqáidaqa. ²⁶Minára iriséeqa sandéeqa taikée ániaqoo andeeqásee fídaqa. Qinée bookséena akoofása fasiqara foora sía fífau fáafau qísauku áqidaqa andeeqásee kai qísauku áqiara foora ídaqa. ²⁷Qeeqá qifaaqa qiní ufa ámiqimmandee íriaqera firaaqóo qeeqá qifaaqa dáriara foora ídaqa, qeeqá qimudaani fáasasaa afeekaikídaqa. Qinée aiqámausa náaramásee anirée bookséenara foora amaniaqée qímaseeqa qeeqá faqa amanianée qímasee óorudupiananoo Ánutufa mandá saikammiaanoo qímasee diqiqáandoo qímasaidaqa fáasasaa afeekaikídaqa.

Túmunnai áuqira afaanna írianara aaquqírafa.

10 ¹Óo Koorinti máqusanaasa qiní qíkaqaafasaaúqa óoqai Mooseefa Isipa máqusaindari maasá Yuda máqannaasa qikeekú qikaakú nífiqee nári máaqai fiqau. Qinée minára qímannimianaura. Misá Isipa máqusaindari sandéemarufanoo namuqáa narí foo qímasee Ánutufa qufanoo qoonnámu fannoo misá nínaaqiannai aiqámausa ititáfufafa ámiqimasee anirée Taatuqée námmani taqámareeqa fiqau.

²Mi-qoonnamúnaki faqa mi-nammarína Taatuqée námmani táqoonara amaana námmani kíkiqusidanoo faqa Mooseefa mi-nammarínaki misá aiqáma ukúqnamáseenoo uqéraseenoora foora másoofaqa aiqámausa Mooseenaindí kámmambiqau. ³⁻⁴(Misá miqóoqari káasau maqa maaqaki fímarufanoo Ánutufa aiqáma kánanaana kananaana nárana maqásaa quqássoofaqa marasáidaqa néemariqau. Nammáriara nídufanoo Ánutufa Mooseenara qufanoo óonikiqari nammári qúmufaqa naqau.) Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Misá aiqámausa innaarúnaindaraana

moodáa feemu naqau, aiqámausa innaarúnaindaraa nammari moodáa naqau. Mi-nammarífa innaarúnaindaraa óonikiqariara foora qúmimarufaqa naqau. Mi-oonífa ásauku mundírafa misá faqa kukéeqasee nímarufa márínau. ⁵Misá miqíqqa fidaqa sía minára írirai moómoosa uqanna mandóosana marasoofanoo Ánutufa qufaqa misá kúqufanoo misá írí fannoo mi-aadana maqa maaqánaki fúrufaramminau.

⁶⁻⁷Mi-aiqama ainaináusa maasá aaquqímaqimaqarafa márídanoo, maasá faqa miná irisée sía misá naanna raanáura, sía mandá nídi mari ainainnara randáanauranoo sía misá naanna réeqa túmunnai áuqira afaannara faqa innaaru qianáura. Mooseena ákara minára maaqí qímasee qídanoo.

Faiqí ánaasee óoqumari fi nárana néeneese nammári moómoo néeneesee mandídi raanáuree qímasee fíndi fíqa idí rée maríqau.

⁸Qinée Pauroosa miqúnara qímannimianaura maasá sía misá naanna rámasee faiqí ánaasee narí úmmuara narí úmmuarianaaura. Misá miqímarunara moodáa faasaana (tuenti tiri tauséena) núkudara foora téeqiqau moómoosa uqanna ráurukaqau. ⁹Maasá sía misá naanna réeqa karaambáiqqa amanamánde qáfaanauranoo. Misá akaqáusa miqímarunara sakáni fannoo nárímarufaqa kúqimariqau. ¹⁰Ínnee sía misá naanna réeqa Ánutunara ninunúruaqa. Misá miqí marúnara kúqira qángiuroo fannoo anirée moómoo nárínau.

¹¹Mi-aiqama ainaináusa akaqáusa aaquqímannimaqáaqeera misásaa kambíqanau. Maasá maqee máriasa aaquqímaqimaqáaqeera Ánutufa qumeé dadaaqufaqa miqóoqaraafa moó fannoo ákararinau. Maasá taikára aukuaana adeedí ráinaqa márínara áaqaranara ruffaaqeera aaquqídaqqa.

¹²Faiqí moó fannoo naríara qeeqá afeekaikíranannai kíkíqqa márídee qínafa ruffíaa, anée Isaraee máqannaasa naanna rámasee áqufinafaara.

¹³Aiqáma nimanírafa ínnisaa áqufinafa aiqáma máqannaakí maqee maqee kambíqee mari ainainafa márídanoo. Ánutufa minára íridanoo narí dadaaqíra ufara kai íriannoo. Íridanoo firaa nimanirafa aniréenoó ínni úrinaaqareenoó rafáaqafínafa aniráinanoo Ánutufa afeeka níminaqa ínnee amaná mi-nimariránaki mári ínaqa miná úriaaqarée faranoo. Ánutufa ititáseenoo fímariiana uqafíqainana fí ruíqakinana finnáranoo.

¹⁴Óo qifaaqasáa qiní qíqoondiuqa túmunnai áuqira afaannara innaaruqíranara níanasaa ruffíaaqa. ¹⁵Ínnee Koorinti máqusanaasa óoqeenáasa írirana faqaasa máriafanoo. Ínneeqá kai qiní ufa irisée óonumafi rainásee íriaqa. ¹⁶Maasá áafaqa náidaqa káfakinaa nammariara Ánutunara dúfi dúfi qímasaidaqa mi-kaafánakinaana náidaqa ásauku mundírana fidíka náida fee qímasaidaqa maasá káqikaa feemu faqa ruqí ruqímasee náidaqa maasá ásauku mundírana amaqqí náida qímifaqa náidee qídaqqa mi-feemúna náidaqa. ¹⁷Moodáa féemu kai

márina maasá moómoosa ruqí ruqímasee néemarianara moodáara foora máridaqa.

¹⁸Qeeburu máqannaasa moo núqu Isaraee máqannaasa náriqa aandáu tatúfira óosanara íriaqa. Faiqí anaasee moó fannoo aandáu maramáree Ánutuna aanáiqiki maru fasiqana amisoofanoo aandáu tatúfinoo naríara akaqána marasée néemarufanoo aandáu ákoofa narí áiku ásauku faqa múduka nanau. Misá qiqau, maasá Ánutuna tatúfira qáindasaa qaraana náida qímifaqa náidaqa miná faqa moodáanaki márídee qímariqau.

¹⁹Dóo qiní ufa óosana náqi fee ínoo máridanoo fee dóo maqee miufána koorooianáura. ínni maqúsanaasa nárana maraséeqa túmunnai áuqira afaanna ámídee qímasee tatúfimariafanoo. Mi-tumunánnai áuqimaria afaannána amana sía ánoonau káqi fífaú túmu kai márídanoo. Mi-narana tatufiráfa faqa sía ánoonau, káqi nárana kai márídanoo. ²⁰Sía Yísunara írimaria fasiqauqa mi-fífaú naranná marasée sía Ánutunau amisée dúfi dúfi qídaú, áfaannauqa nimísée dúfi dúfi qídaqa miqídaqa. Ínnee Yísuna ufa írimariasa áfaanna náida nímimaria naranara ínnee sía miná naaqéera qídaqa qíkoqaidanoo.

²¹Ínnee karaambáiqqa áfaqa náidaqa Yísuna káfakinaana nammári námasee sía amana quándakina áfaannauqa káfakinaa nammari neefáranoo, ínnee Yísuna áfaqa náidaqa karaambáiqqa qaindásaqaraa feemu námasee sía quándaki áfaannauqa qaindásaqaraa feemu neefáranoo. ²²Ínnee Yísuna áfaqa námasee quándaki áfaannauqa áfaqa námasaifanoo karaambáiqqa Yísuna qáfamaseenoo rairaiqíannoo. Ínnee Yísufa ínniara rairaiqianífee qímasaida fatá fáta ídee miqídee, ínnee maasára karaambáiqqa úraaqáraídee qída fee miqídee, sía amana karaambáiqqa úriqaréefaranoo fíraa naríranaki áqufífoora.

²³Akaqáusa minára maaqí qídaqa. Maasá amaná aiqáma óosana ámiqirana faqa mandáikirana faqa mináúqa máraanauree qiafaqa qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Kúqaa aiqáma nána ainaina amaná máraanaura, sía aiqáma ainaina ámiqirafa márídanoo. Akaqáusa maaqí qídaqa aiqáma óosana amaná maasá máraanauree qiafaqa qinée minára aiqáma óosana sía faiqí anaasee dadaaqímaria óosanafa márífanoo fee qídaqa akaqána kurídirafa márídanoo. ²⁴Sía moó fannoo narí áidi marí ainainna narí íriranaki úriqaranoo máríani aqoónausa nídímari ainainá kai narí íriranaki úriqaranoo máríani.

²⁵Ínnee Koorinti máqusanaasa aandáu máree makéetai fímariana akaqándau arusée aukúsee túmunnai áuqira afaannara dúfi dúfi qímasee makéetaki quqásaafa feefaurídaqa. Akaqándau káqi arusée aukú quqásaafa feefaurídaqa. Ínnee Yísuna ufa írimariasa makéetaki kéeqafi ínneeqa aandáu márararee qímasee óonuree sía túmunnai áuqira afaannara dúfi dúfi qínnanara íramasee eeráiriaqa káqi mána mána máraaqa. Aninná karaambáiqqa saqárikiananoo aninná áakirafa márína

sía minára irisée eeráiríaqá, káqi máraaqá. ²⁶Óoqeenáa tamummaqara fasiqauqa ákara minára maaqí qínoo máridanoo.

Maa-maqa maaqáfa faqa minakí aiqáma ainaina márifa faqa karaambáiqaindi kai máridanoo.

²⁷Qinée Pauroosa minára aiqáma ainaina káqi naaqée qídaqa. Ínni Koorinti máqusanaasaki Yísunara sía írimariasa moómoo márídaqa. Misákiqari moó fannoo aníara maí anirée qiní faqa nárana náannee qínana áidinana káqi miná faqa óonuree miná faqa nárana náa. Anée mi-naranna andauná naanéera aneenná áakiranara káqi kaaqóo óonumafi írinana sía eeráiria káqi náa. ²⁸Anée mi-naranná naanée qínanoo moo fasiqa fannoo qímamínoo túmunnai áuqira afaanara dúfi dúfi qíra nárana máridanoo qínana anée aní qímami fasiqana áakiranara irisée sía náa. ²⁹Sía aninná áakiranarau qídau aní qímami fasiqana áakiranara qídaqa. Ínnikiqari moó fannoo máq qúnufana irisée maaqí qíannoo, nánaree qinée mooná áakiranara íriananoo fee mifá qiní ititáqimaqaannoo fee. ³⁰Dóo qinée qeeqá nárana Ánutunara dúfi dúfi qímaseeqa nánaree moó fannoo anirée qiní nárana aandáura qáoo qíannoo fee.

³¹Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa Ínnee nárana nammári aiqáma ainaina néemarianara sía fee naanáuree, naanáuree, nána ainaina innáree, Ánutuna amooqíra ufa kambíqee márímau kai fuaqa. ³²Ínni márirafa káqi mána mánifaqa níndafamaseeqa Yuda máqannaasee ánaamuru fee Yísuna ufa íri maríasee ínni níqafamasee nóori runífaara. Ínnee minára irisée mi-oosannára eeráiríaqá. ³³Ínnee qiní daanna raaqa sía qinée qeeqá dídirana qeeqá qifaaqa ámiqi ámiqiranara íridaqa aiqámausara iriséeqa misá nídiranamau fídaqa, aiqámausa innaarúna ásumu máraaqeera miqídaqa.

**Amaana máqaki kéeqee maru anaaseesá níkiaqa
rumbárausa kéeqee maría ufana.**

11 ¹Qinée ásauku mundírana Yísuna aanna ráidaqa ínnee miqíkai íqa qiní daanna raaqa.

²Óo Koorinti máqannaasa ínnee qiníara maqee maqee irisée Yísuna ufa írimariasa sándufa qinée qímamíafanna ufamau fímarianara ínni nimooqídaqa. ³Qinée maa-moodaa ainainnára kai ínniara íriaqeera qímánnimídaqa, aiqáma fasiqa nári nínaaqmaaka úrinaaqarararusa márídaqa kafáa ásauku mundírafa aiqáma fasiqa úrinaaqararafa máridanoo. Ánutufa ásauku mundírana úraaqararafa máridanoo.

(Pauroofa narí máqannaá anaasee óosanara qímaqoofa sía maasáki máridanoo. Ánaaseeuqa náriqa andeeqára óosana marasée narí nifaaqmaaká nímeemaanai óorudupi mámbunara kooroo íanifeera qamunnannai níkiaqa rumbárausa amaana máqaki kéeqee maríqau. Sía níkiaqa rumbásaidaqa kéeqee marusa nisaurírana mara nímmariqau.

Úmmuari mari anaaseena paqúrimasee asaurírana máraanifée qímasaida ákiqa maqá namufaqa indufú áqimariqau.)

⁴Qinée Pauroosa faiqí narí ánaaqa úraaqararanara irisée maaqí qídaqa. Faiqí moó fannoo ákiqa rumbárafa amaana máqaki kéeqafi aiqámausa nífusaa innaaru qína fee Ánutuna ufa qímannimina fee ásauku mundírana asaurírana ámiannoo.

⁵Ánaasee moó fannoo amaana máqaki kéeqafi Ánutuna ufa qímannimiannoo fee innaaru qíannoo fee ákiqa sía rumbárafa mi-anaaseefá narí afaaqi asaurírana ámidanoo úmmuari mari anaaseena amanakái máridanoo, ákiqa maqá faqa indufíra anaasee amana amana kái máridaqa. Sáina ákiqa qamunnannóo rumbásee amaana máqaki kéeqafinoo innaaru qíannoo fee Ánutuna ufafée qímannimiannoo fee, andeeqánoo máriani. ⁶Ánaasee moó fannoo sía ákiqa rumbárafa amaana máqaki kéeqaina sée múnusee ákiqa maqá faqa indufú áqusaa. Ánaasee ákiqa maqá faqa indufírafa asaurínoo ákiqa qamunannái rumbárafa amaana máqaki sía asaurírainni káqi kéeqaannoo. ⁷(-)

⁸Indaarú Ánutufa sía ánaaseesaa qaraana faiqí áuqinau, faiqísaaqaraana ánaasee áuqinau. ⁹Ánutufa sía ánaasee dadaaqíanifée qímasee faiqí áuqinau, faiqíara iriséeno ánaasee áuqinau.

(v 7) Faiqí Ánutuna amana faqa Ánutuna aréenarafa faqa minakí márifa márínara sía ákiqa rumbárafa amaana máqaki kéeqaannoo. Ánaasee faiqí aréenarafa minakí márifa márínara ákiqa rumbárafa máriani. ¹⁰Qangiroorá maasá qíqafaidammiaafoo qímasee nári nifaaqmaaká uréeqarausa márianara koorooíanifeera níkiqa rumbára ánaasee amaana máqaki kéeqaaqa. ¹¹Maasá karaambáiqá ufamáu fídaqa maa-iriráfa kai máriani, ánaasee naríaraa áadumai márianinafa fífau máriani, faiqí miqíkai másee áadumai márianinafa fífau máriani.

¹²⁻¹⁵Indaarú ánaasee faiqísaaqari kambíqanau miqíkai ínoo miqóoqari faiqí fannoo ánaaseeqari kai kambíqaidanoo dóo mi-aiqama ainainaqandá Ánutunakiqarí kai kambíqanoo máridanoo. Faiqí fannoo ákiqa asausí kísaaqa márínaqa faiqí ánaasee narí kai naríara naríara irisée mandáinainee qímasee nisaurífaranoo. Ánaasee kísaaqa ákiqa asausífaqaanara sía miqídaqa ámiqirane qídaqa mi-anaaseefá minára firaaqóo nasurídanoo. Ánutufa ánaasee kísaaqa ákiqa asausí ínni níkiqa paranná rafáaqafuanifeera níminau. Ínneeqá kai íríaqa, ánaasee sia ákiqa rumbara anaasee fannoo aiqámausa nífusaa amaana máqaki innaaru qírafa andeeqáidanoo fee sía fee andeeqáidanoo. Sía andeeqáidanoo. Ínnee minára írimariáfanoo.

¹⁶Faiqí moó fannoo yáfee ufa raináni qímasainaqa maa-ufána kai qímamíanaura, maasá maaqóoqaraasa faqa Ánutuna ufara maqúsa maqusa suqímariasa faqa mi-ufamáu kai fídaqa sía moo óosana máraidaqa.

Karaambáíqa áafaqa néemaria naamúaqirafa.

¹⁷Ínnee Koorinti máqusanaasa Ánutuna ufara suqídaqa sía ámiqimmandee suqímaríafanoo mandáinaina kai kambíqaidanoo, minára maa-ufána sía nimooqídafau qímannimidaqau. ¹⁸Ínnee Ánutuna ufara suqídaqa rainá rainídaqa áanooqimariafaqa qímaqimíafaqa qinée íríqa akaqánara kúqaa fee qídaqa. [¹⁹Áaqarause faqa andeeqárausa faqa moodáanaki márífanoo kúqaa rainárafa kambíqaannoo. Miqímasainanoo áaqee maríasa faqa andeeqárausa faqa kooroo ifáranoo.]

(Pauroona ákara rúmánnimu áukuana Yísuna ufa írimarusa sía maqee maasá ímarunandee áafaqa néemariqau, misá nári aináinirana taikásee eendáki áafaqa náraree qímasee nári nárana deedaqammámaree mara máree moodáa maqaki míní quqásee qoomáqa sakasée námasee ínaaqianna féemu marasée ruqí ruqí másee uáinna nammari misá maqee maqee néemaru nammarína námufaqa innaaru qímasee námasee fífiní maríqau. Faiqí ánaasee óosana óosana suqíqau. Aináina faqaasa faqa kudi fasiqa faqa óosana óosana aináini maríasa faqa náriqa aináinirana taikásee eendáki anirée moodáanaki suqíqau. Akaqáusa fúrufara máseeqa nárana moómoo námataikasoonara nínnaaqiana ánusa náararanau. Akaqáusa uáinna nammari moómoo néeneesee sipákiqa fúrufariqau, Pauroofa minára iriséeno maaqí qímasee ákara rúmánnimaqanau.)

²⁰Ínnee Koorinti máqannaasa Karaambáíqa qoomáqa suqúfi naani qímasee ínnee sía kúqaa suqúfi miná náraree qímaseefau ániafanóofau fúrufaridaqa náidaqa moosáindi faqa néemariafanoo. ²¹Akaqáusa nári máree ánia naranna sía náida nímidaqa náriqá kai naafaqa akaqáusa náarara márídaqa, akaqáusa uáinna nammari moómoo náida fúrufarida. Miqíafanoo mi-qoomaqáfa sía karaambáiqaindi márídanoo. ²²Ínnee máaqa síaisee maqee maqee néemaría narana nammarína sía minakí náidee, ínnee Ánutuna ufara suqímaríasa fídiqaamma nímaqaidee miqídee, ínnee nára ainaina síaisa nisaurírana nímiánee fee qídee miqídee. Ínnee minára irisée qiníara nána úfee qímaqimiannoo fee qídee. Ábee nimoofée qianáuree. Óo sía uqanna nimooqianáura.

²³⁻²⁴Óoqai qinée karaambáíqa ufa irisée qímannimíafanna sándufana maqee faqa kafáa qímannimíanaura, karaambáíqa Yísufa Yudasífa ueeqóo eendanaki féemu ásaukunnai qumáreenoo Ánutunara dúfi dúfi qímaseenoo, ruqí ruqí máseenoo maaqí qímasee narí faiqi námu qímannimíana. Maa-feemúfa qiní qimaqí kíkíqa úsinoo márídanoo ínnimma kúqíranaki quqánnimaqaanaura. Qinée kúquannanara aunífoora óonumafi írídaqa féemu maqee maqee naqáfuaqa.

²⁵Misá mi-feemúna námaseeqa kaifáa miqóo nárana námasoofanoo Yísufa uáinna maru kaafana náriqa maqee maqee néemaru nammarína

qumáreenoo maaqí qímasee qímanniminau. Maa-kaafánaki mári uainna qiní fidíka kíkúqusinoo máridanoo. Ánutufa maqásaa fasiqa anaaseera qiní faqa moodáanaki kíra ufa márifanoo qiní fidíka fannoo mi-ufána mapukíra fidíka máridanoo. Ínnee miná naqá fídaqa qiníara irisáidaqa naqá fuaqa. Yísuna ufa miqímínoo márifaqa qinée Pauroosa minára maaqí qianáura. ²⁶Máa maqee kámuqoo Karaambáiqua sía kafáa qúmi marí kamuqoo ínnee miná yákamuqoo fee maa-feemúna faqa maa-uainnána faqa naqá fídaqa ínnee Karaambáiqua kúqiranara kooroo ídaqa.

²⁷Qinée minára irisée maaqí qídaqa faiqí moó fannoo miná óosana fúrufarira fasiqa fannoo Karaambáiqua féemu fee miná káafakinaa uainna fee fúrufara mándee námaseenoo karaambáiqua amaqí faqa fidíka faqa mara máree fúrufara mámaqaidanoo náannoo. ²⁸Aiqáma fasiqa anaasee náriqá kai nári naundurá márirana írirana aikuqummásee óonumafi írirana íriséeqa féemu faqa káafakinaa uainna faqa naqa. ²⁹Karaambáiqua afaaqa óosana sía írimarifa káqi fífau feemu faqa uáinna faqa néemarífa Ánutufa áruaninna ufana narí náidanoo narí afaaqáí máfi quqáidanoo. ³⁰Ínnee Koorinti máqannaasa miqíanara moómoosa aurímariafanoo kudoosaápee máriafanoo akaqáusa dóo kúqiqa márídaqa. ³¹Maasá indaarú qeeqá daundura márirana qímanammánde andeeqásee náananoofau sía Ánutuna dárira ufa ámeemaanai márúnaiqini. ³²Maa-maqánasaaqaraasa Yísuna ufa sía írimaríasa kurídiranaki fídaqa maasá misá faqa fuanóra maqee kámuqoo karaambáiqua niuqummásee náridanoo.

³³Qiní qíkaqaafasaaquqa maa-ufána iriséeqa karaambáiqua qoomáqa naani qímaseeqa qínaaqiana áninausara nífeesamásai faqa aniráifaqa dóo moodáa kari óonuree naqa. ³⁴Moó fannoo áraráinafa aneenná máaqaki óonu námasee ánia. Miqímandee moodáanaki kéeqafifanoo Ánutuna nárira ufa fannoo sía ínnisaa máriani. Dóo qína kai qímannimiqa qinee ínnee iannái fíqa akaqá ufa qímaqimuna andeeqánaura.

Ánutuna náaquqara andeeqara maraquana óosana óosana dadaaqíranara qímannimidanoo.

12 ¹Dóo maqee qinée Ánutuna náaquqara andeeqara maraquana nímmari ainainnara qímannimiana. Qiní qíkaqaafasaaquqa qinée minára ánoona ufa íriaqee qídaqa qímannimídaqa. ²Óoqai ínnee aamína máru kamuqoo mandá fasiqa fannoo ínni rarísámeeqee sía ufa qímaru túmunannai áuqira áfaannunnai ubeekée márufafa miná ufa ámeemaanai fímaríqau. ³Dóo maqee ínnee maanára írimariafanoo Ánutuna maraquana fannoo rakísimari fasiqafa sía amana Yísuna áqurarara ufa ámiannoo kafáa miná dínni kai Yísufa karaambáiqua máridanoo fee qímaríasa Ánutuna náaquqara andeeqara maraquana fannoo misá dadaaqinára miqí qídaqa.

⁴Óosana óosana innaarúnaindaraa ainaina faiqí ánaasee dadaaqíanifeera nímirafa márifanoo moodáa máraquna fannoo kai aiqáma mi-aiqama ainainná maqásaa fasiqa anaasee nímidanoo. ⁵Maasá Ánutuna aináinirafa óosana óosana aináinirafa márídanoo moodáa karaambáiqá aináinammidaqa. ⁶Ánutuna ufara suqímariasa dadaaqírafa óosana óosana márídanoo moodáa Ánutufa kai aiqáma áadu áadu akoofásaikirana faiqí ánaasee nímiqafa minánnai quándaki narí dadaaqí narí dadaaqiaqéera. ⁷Ánutufa Yísuna ufa írimariasaki aiqáma fasiqa anaasee náadu náadu narí maraquna koorooíanifee afeekana nímuqafa quándaki minánnai narí dadaaqí narí dadaaqiaqéera nímidanoo.

⁸Ánutuna maraquna fannoo moo fásiqa írirana faqaana ufa qímannimimarina ámidanoo kafáa mi-maraqunáfa moo fásiqa aiqáma ainainara írirana ámidanoo. ⁹Mi-moodaa maraqunáfa kai Yísuna mandaaqárana moo fásiqa ámidanoo, moo fásiqa mi-maraqunáfa faiqí ánaasee aurírana taikánnisara afeeka ámidanoo. ¹⁰Ánutuna maraquna fannoo faiqí sía amana áuquaqaa íra áinaina afeeka moo fásiqa ámifanoo mi-fasiqáfa afeeka ainaina áuqaidanoo, moo fásiqa Ánutuna afeeka ámifanoo Ánutuna ufa afeekaikámandee qímannimidanoo. Mi-maraqunáfa moo fásiqa afeeka ámifanoo maraquna nímmariasaa faqa moo únna qíra maraquna nímmimarina faqa mi-fasiqáfa kai rainásee níndafaidanoo. Mi-maraqunáfa moo fásiqa afeeka ámifanoo ánaamura ufakíqari sía narí íri maru ufanakíqari amaana máqaki ufa qímannimidanoo. Mi-maraqunáfa kai faiqí moó afeekaikámma ámifanoo ánaamura ufakíqari narí sía íri mari ufanakíqari faiqí ánaasee qímannimisafanoo moo fásiqa fannoo sía mi-ufána óosana írirainni maraquna fannoo kai miná qímmifanoo mifá indée kai ídanoo miná óosana qímannimidanoo. ¹¹Mi-oosana oosana ainainná nímmarifa moodáa maraquná kai márídanoo. Mifá narí kai narí ádiramau rainá rainá mándaída áadu áadu dadaaqíra akoofásaikirana nímidanoo.

Maasá Yísuna áteki márúnausara qídanoo.

¹²Ásauku mundírana afaaqa moodáara foora márídanoo miná átiyuqa moómoo márídaqa afaaqa sía rainánoo márídanoo moodáa márídanoo. ¹³Miqíkai másee maasá aiqáma Yuda máqannaasa faqa ánaamuru moómoo máqanna maríasa faqa karabúsaki aináinimáriasa faqa idukí máriasa faqa maasá aiqáma moodáa maraqunannái nammári marasée moómoo átiyuqa moodáana apataiká kai iqá máriasa Yísuna apata máriafanoo Ánutufa moodáa maraquna nammáriara foora nímiqafa náunannara miqídaqa.

¹⁴Faiqí moó adaká sía múduka márídanoo moómoo afaaqa ootúpanoo márídanoo. ¹⁵Mi-fasiqána áiku fannoo qínoo sía qinée ásauku máriaqaana minára qinée sía maa-fasiqána afaaqáú márídaú. Qinée

Pauroosa minára maaqí qíqa kúqaa áiku fannoo sía ásauku kinoo sía mi-ufána qínnanannái mooná afaaqáikianau káqi mi-fasiqána afaaqá máriannoo. ¹⁶Mi-fasiqána áaqoo fannoo qínoo qinée sía maa-fasiqána áfu márunnanara sía miná afaaqáu máridau. Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa kaqi mi-aaqoofá sía áfukinoo sía mi-ufána qínnanannái mooná afaaqái kiannoo káqi mi-fasiqána afaaqá máriannoo, sía sía miqíannoo. ¹⁷Mi-fasiqána aiqáma afaaqá áfu kai márinanooofau náqi fee mándee ufa írriannoo fee. Miná afaaqá áaqoo kai márinanooofau náqi fee mándee udiráannoo fee. ¹⁸Ánutufá kai narí iriséeno narí ádiranannai faiqí afaaqá aiqáma ainaina afaaqá quqáqoofa máridanoo. ¹⁹Aiqáma ainaina moodáa ainainá kai márinanooofau sía faiqí afaaqá márini. ²⁰Dóo miqínnoo moómoo afaaqá átiúqa moodáa afaaqara foora ootúpanoo máridanoo.

²¹Faiqí afaaqáindaraa áfu fannoo sía amana ásaukuara anée fúa sía qíní dadaaqí mariánna ainainafa máriananoo, sía qíannoo. Kafáa ákiqa fannoo sía áikuara anée fúa sía qíní dadaaqí mariánna ainainafa máriananoo. Sía miqí qíannoo. ²²Maasá qeeqá qifaaqa áti dauní nídafidanoo ummooqúkí marí atiuqara fífau ainainee qíananoo sía márinqa náqi fee ianáuree. ²³Maasá qeeqá qifaaqa átiúqa uréeqara átiúqee qímariana maasá misásaa firaqóo ámiqimmandee misásaa rakísidaqa. Nífu qáfaafaqa nisaurímaria átiúqa maasá ámiqimmandee rakísidaqa qamunnannai ititáidaqa. ²⁴Nífu qáfaafanoo nídi mári átisa sía ámiqimmandee ititáidaqa kái akooqóo máridanoo. Ánutufá kai narí írriannannai maasá qifaaqasáa átiúqa maaqímasee ootúpanau, Uréeqara átiúqa úriqarara rakisirana máraanee qímasee ootúpanau. ²⁵Miqí maríanara sía maasá qifaaqa rainárafa máridanoo aiqáma áadu áadu qifaaqa áti fannoo naríara naríara amanamana kái ámuqusidanoo narinni narinni rakísidanoo. ²⁶Moodáa qifaaqa áti dídafifanoo aiqáma qifaaqa dídafidanoo, kafáa miná dínni moodáa qifaaqa amooqífanoo aiqáma qifaaqa asasídanoo.

²⁷Qinée Pauroosa ínni Koorinti máqannaara qídaqa ínnee Yísuna ufara suqímariasa aiqáma ásauku mundírana afaaqara foora máriafaqa aiqáma miná afaaqasáa afaaqá fannoo narí ámaaqa narí ámaqaki kai máriafanoo. ²⁸Ínnee Yísuna ufa írriadaqa nuasa suqíranaki Ánutufa miqíqí kai ínoo ínni faiqí ánaasee maréeqeenoo maaqímasee quqánnisóofaqa máriafanoo. Ánutufa Yísufa níqiqoo fásiqausa ínniki úriqararusaikinau, miqóoqari misá uréeqarausa Ánutuna ufa faiqí ánaasee maqúsa maqusa qímannimimarusá faqa ínniki quqánau. Dóo misá uréeqarausa ufasáa rakísirausa maqúsaki qímannimimarusá Ánutufa ínniki quqánau. Kafáa miqóoqari faiqí ánaasee óosana óosana ainainirausa quqánau.

Akaqáusa faiqí sía amana áuquaqaa íra áinaina áuqimariasa quqánau. Akaqáusa aurírausa andeeqée marúsa quqánau.

Akaqáusa faiqí ánaasee narí dadaaqí narí dadaaqí márusa quqánau.

Akaqáusa ufa suqírausasa ámiqimmandee rakísirausa quqánau.

Akaqáusa ánaamuru ufakíqari narí sía írimaru ufanakíqari Yísuna ufa suqíranaki qímannimimarusá Ánutufa quqánau.

²⁹Ínnikíqari sía aiqámausa Yísufa niqíqoo fásiqausa máriafanoo, sía aiqámausa maqúsa maqusa qímannimiqanusa máridaqa. Sía aiqámausa maqúsai naamúaqira ufa qímannimimariasa máridaqa. Sía aiqámausa faiqí sía amana áuqaaqaa íra ainaina áuqimariasa máridaqa. ³⁰Sía aiqámausa aurírana taikániseemaria fasiqausa máridaqa. Sía aiqámausa ánaamuru ufakíqari nári sía írimaria ufanakíqari qímannimimariasa máridaqa. Mi-anaamuru ufánakíqari nári sía írimariafanoo maraquna afeeka fannoo dadaaqifaqa mi-ufána óosana sía aiqámausa írimariana kooroo ifáranoo.

³¹Ínnee ínneeqa írirana Ánutuna afeekannái narí nímira afeeka óosana óosana faqa akoofásaikirana óosana óosana faqa misáuqakinaana úriqararana kai ummárararee qímasee afeekaíkiqaa. Dóo qinée mi-firaa uriqarara oosana uqanna maaqóo kooroo ianáura.

Naríara naríara nímuqusira óosanara qídanoo.

13 ¹Mi-firaaqoo uriqarara oosaná koorooiráfa maaqímminoo máridanoo, faiqí ánaasee aiqámausa naríara naríara úriqarara ainainee qímasee misára nímuqusirafa mifá miná máridanoo. Qinée qeeqá Ánutuna maraquna afeekannái ánaamuru moómoo máqannaa ufakíqari sía íria maria ufanakíqari faqa qangiroo ufakíqari faqa Yísuna ufara suqíranaki qímannimunanoo qeeqá qímuqusaki faiqí ánaaseera úriqarara ainainee qímasee misára nímuqusirafa sía márifafa qeeqá kai qeeqá firaa ufatia fífau kámmee kámmee qídaqa.

²Ánutuna maraquna fannoo óosana óosana afeeka qíminaqa qinée qeeqá kai Ánutuna ufa ámiqimasee qímannimianaqee qinée aiqáma ainainara irisée aiqáma kukéeqara ainainara irisée fee, qinée qeeqá Yísuna saqárikirafa afeeka márinaqee áaqana moo máfi moosáa quqánauree, mi-aiqama ainaina afeekáfa qiqá daundurái afeekaíkiqanoo faiqí ánaaseera úriqarara ainainee qímasee misára qímuqusirafa sía márifafa qinée sía máridara foora máridaqa.

³Qinée qeeqá aiqáma ainainatia maréeqee aináina síaisa káqi nímiqee qeeqá qifaaqa faqa maréeqee idáki áquanauree miqídaqa faiqí ánaaseera úriqarara ainainee qímasee misára qímuqusirafa sía qiní daundurái márifafa mi-aininaqandá sía qiní dadaaqianára miqídaqa.

⁴Faiqí ánaaseera úriqarara ainainee qímasee misára qímuqusirana qinée Pauroosa kooroo ianáura. Faiqí ánaaseera nímuqusirafa maaqímminoo máriannoo, reendeenámandee ubiqáfi misá úfa írirafa máriannoo, fífimmasee faiqí ánaaseera qímannimirafa máriannoo. Faiqí ánaaseera nímuqusirafa sía rairaiqírafa máriannoo, sía naríara

óri uqéerasee máriannoo, sía narí amooqírafa máriannoo. ⁵Faiqí ánaaseera nímuqusirafa sía adi námufaqa márifa márídanoo sía naríara kai írimarifa márídanoo, sía dauní kaukaatufa qímarifa márídanoo, sía akaqáusa mandáikámmamaqaanara irimáree fímarifa márídanoo. ⁶Faiqí ánaaseera nímuqusirafa sía mandóosanara asasídanoo kúqaa ánoona ufa qíranara asasídanoo. ⁷Faiqí ánaaseera nímuqusirafa sía minnísee fínanoo ákooqaidanoo, misá miná mandáikámmamaqáafanoo káqi kai irisée minní sáidanoo, faiqí ánaaseera ámiqira írirana irimáree fímarinafa faqa áaqainausakiara sía misára taikée foo qírafa faqa óosana óosana ainaina ámiafanoo reendenámambi ubíqafi káqi mi-manda oosanná fee ámiqira óosana fee káqi mara máree fímarifanoo ámuqusirafa miqíminoo márídanoo.

⁸Faiqí ánaaseera nímuqusirafa náaru náaru márira ainaina márídanoo sía taikárafa márídanoo. Maqee kámuqoo Ánutuna maraquna akaqáusa náakífaqa ámiqimasee qímannimirafa maqee márídanoo úfaasu ainainá kai márídanoo. Akaqáusa sía nári írimaria ufana qímannimirafa márídanoo mifá faqa taikáannoo, ámiqira írirafa márídanoo márinoo áiqaráannoo. ⁹Ánutufa maqee qímimari írirafa faqa qímimarifaqa faiqí ánaasee qímannimira ufa faqa maqee átisaa márídanoo. ¹⁰Kásooqaqee Yísufa qúmira áukuana firaafá aniráinanoo maqee átisaa márirafa taikáfuannoo.

¹¹Qinée Pauroosa faiqí ánaaqi máriafanna kamuqoo qiní ufa faqa qiní dídirafa faqa qiní írirafa faqa faiqí ánaaqindi márinau, maqee faiqí kámmambunanoo faiqí ánaaqi írirafa dóo taikáfinoo. Yísufa qúmuaninna aukuanna miqíkai íannoo. ¹²(Pauroofa máru aukuanna mandá tanuka kai márinau. Mi-manda tanukána kíkiqusidanoo maa-ufána qinau.) Maasá tánukaki qeeqá dóori qáfaidaqa sía ámiqimmandee qeeqá qimana qáfaidaqa. Maasá maqee qáfee marúnafa miqírana áti kai qáfaidaqa, Yísufa qúminna aukuanna maasá miná faqa narí óori narí óori andeeqásee qáfaanaura. Maqee márúnna írirafa áti kai márídanoo, Yísufa qúminna aukuanna maasá írirafa ánoona máriannoo. Miqóo maasá írirafa Ánutufa maasára ámiqimasee írindee kai ínoo ánoona írirafa maasáki faqa máriannoo.

¹³Dóo maqee kámuqoo maa-qaaramoo ainainná kai márídanoo. Yísunasaa írirana rusírana faqa náaru kambíqaaninnanara asasamándeé áfeesirana faqa faiqí ánaaseera faqa Ánutunara faqa úriqarara ainainee qímasee misára nímuqusirana minamúfa kai maqee kámuqoo káqi márídaqa misákiqari nímuqusirafa kai úriqararafa márídanoo.

Kafáa ámiqimmasee Ánutuna maraquna dadaaqíranara qídanoo.

14 ¹Faiqí ánaaseera nímuqusirafa úriqararafa márídanoo fee qídaqa minára ínni Koorinti máqannaasa qímannimidaqa, Ínnee

minára irisée faiqí ánaaseera nímuqusirafa máraanauree qímaseeqa miná márarara kai kadáapiruaqa. Ánutuna maraquana ními mari afeeka óosana óosana faqa akoofásaikirana óosana óosana faqa, mináuqa faqa ínee íneeqa írirana ummárararee qímasee afeekaíkiyaqa. Miqídaqa faiqí ánaasee Ánutuna ufa qímánnimira afeeka minára úriqarara fee qímasee firaqóo randásee máraaqa. ²Faiqí moó fannoo narí sía írinna ánaamurusa ufakíqari qímánnimimarifa sía faiqífa ufa qímánnimidanoofau Ánutuna faqa ufa qídanoo. Faiqí sía miná ufa íridaqa moosá ufa máriafaqa. Mifá Ánutuna maraquana afeekannái kukéeqara ánoona ufa qídanoo. ³Faiqí moó fannoo Ánutuna maraquana fannoo dadaaqifanoo Ánutuna ufa narí ufakíqari qímánnimifanoo nímuqusaki mandáikisa miná ufa íriafanoo dadaaqírana faqa poodúqarana faqa ámiqi ámiqirana faqa máraidaqa. ⁴Moosá ufakíqari narí sía íri maria ufanakíqari qímánnimimari fasiqafa narí kai narí dadaaqídanoo, Ánutuna ufa nári ufakíqari qímánnimimarifa aiqáma Yísuna ufara suqímariasa dadaaqídanoo uqéeraidanoo.

⁵Qinée ínniara ánaamuru ufakíqari sía írianakíqari aiqámausa minakíqari ufa qiaqée qídaqa. Mi-oosanná úriqararafa maaqímminoo máridanoo Ánutuna ufa nári ufakíqari qímánnimirafa Ánutuna maraquana nímmimarifa qinée ínniara minára firaqóo qiaqée qídaqa rídaqa. Ánutuna ufa nári ufakíqari qímánnimimarifa úriqararafa máridanoo, ánaamuru ufakíqari sía íria ufanakíqari qímarifa uréeqarafa máridanoo, mi-moo ufánakíqari qímarinnana faiqí moó fannoo anirée nári ufakíqari mi-ufána qímánniminanoo andeeqásee írifanoo amaná máriannoo miqímasee Yísuna ufara suqímariasa dadaaqírana máreefaranoo.

⁶Óo qiní qíkaqaafasaa kásooqaqee ínee iannái óonureeqa ánaamuru ufakíqari qímánnimisee náqimandee dadaaqianáuree. Sía dadaaqírafa máriannoo. Ánutuna maraquana fannoo aamúaqira ufa qímánnimira fee, qímánnimirane, írira ufa fee Ánutuna maraquana dadaaqírafa ufa qímánnira fee naamúaqira ufa fee nári ufakíqari qímánnimianaqa aiqámausa dadaaqírana máreefaranoo. Moosá ufakíqari sía dadaaqírana máreefaranoo.

⁷Fífa ufa kási marí ainainna ufíreena faqa kookáanauru faqa piripúnna faqa máriafaqa sía mináuqakíqari ámiqimmandee fuaqáidaqa minakíqari idí sía ámiqimmandee fuaqáifanoo idírainna fasiqa anaaseesa náqi fee mándee írifaree, sía írifara. ⁸Rákira karaambaiqa fannoo sía ámiqimánde kaanina uqéeraifaqa náqimandee rákirana aiqámausa uqéerefaree, sía uqéere faranoo. ⁹Ínee miqíkai íqa maraquana fannoo náakinaqa ánaamuru ufakíqari sía írianakíqari ufa qífaqa náqimasee aní ufa óosana írifaree sía uqanna írifaranoo. Aní ufa fannoo fífa ufa fífa foora úqidanoo. ¹⁰Maa-maqa maaqánakina moómoosa ufa máridanoo

aiqámausakina misá ufa ánoona máridanoo. ¹¹Ánaamuru moó fannoo fíndifi nári ufakíqari qiní qímaqimifaqa qinée síamma írianaura. Qinée mi-fasiqánara ánaamuru fee qianá mifá qiníara ánaamuru fee qíannoo. ¹²Ínnee Koorinti máqannaasa káaqa Ánutuna maraquna fannoo nímimari afeekanara kai firaqóo rímariasa máriafanoo. Mi-afeeka iriránakiqari maanára kai afeekafkiaqa. Yísuna ufara suqímariasa misára dadaaqíqa firaqóo uqéeree maría ainainnára kai nídinaqa uqéeraaqeera qídaqa.

¹³Faiqí moó fannoo maraqunannái ánaamuru ufakíqari qímannimidanoo narí faqa faiqí ánaasee faqa sía írifanoo kafáa Ánutunara innaaru qínanoo moo áfeeka áminanoo sía írmaria ufanakiqari qímarina ánoona irisée quandásee kooroommásee kafáa nári ufakíqari qímanniminaqa dóo íriaqeera. ¹⁴Maraquna fannoo dadaaqínaqa sía íria ufanakiqari innaaru qínanoo qiní qimana fannoo kai kúqaa innaaru qíannoo qiqá írirafa sía innaaru qíannoo. ¹⁵Qinée minára náqi fee qianáuree qinée maaqímmianaúra, qinée qeeqá qimana faqa qeeqá írirannai faqa innaaru qianáura. Qinée Ánutunara idí ráidaqa qeeqá qimanannái faqa qeeqá írirannai faqa Ánutunara idí raanáura. ¹⁶Ínnee Yísuna ufara suqímariasa suqímarifanoo moó fannoo Ánutuna maraquna fannoo áakinanoo narí amana fannoo kai ánaamuru ufakíqari innaaru qínanoo moo káqi qee fasiqa fannoo ani márida íridanoo náqimasee mifá iriséenoo Ánutunara mifá faqa eedóo qíannoo fee. Mifá sía uqanna amaná aní ufa óosanara íriannoo. ¹⁷Aní Ánutunara dúfi dúfi qíra ufa ámiqimmasee qínanoo moo fásiqa fannoo sía ámiqimasee írinanoo aní ufa fannoo sía miná dadaaqíannoo.

¹⁸Qinée Pauroosa maanára Ánutunara dúfi dúfi qídaqa, qinée firaqóo moómoo kari ínni fíqaramásee ánaamuru ufakíqari dáadumai máridaqa innaaru qídaqa. ¹⁹Yísuna ufara suqímariasaki suqídaqa qinée sía miqídaqa. Misáki máridaqa nári ufakíqari misá naamúaqiane qídaqa moodáannai qísauku ufa kái amana kái qúsa qímannimaranara dídidanoo. Moosá ufakíqari misá sía íri maría ufanakiqari kísaaqasaa qímannimianaqa sía írifoora qíkooqaidanoo.

²⁰Óo qiní qíkaqaafasaa sía ínni írirafa faiqi ánaaqi íriranara foora máriani, faiqí firaasá íriranara foora máriani. Óosana óosana mandainainara minára kai ínni írirafa faiqi ánaaqindíara foora nisakadikí qíkairí síaisa máriaqa. ²¹Tamummáqara fasiqauqa minára maaqí qímasee ákara ríqau.

Karaambáiqá qínoo qinée maa-maqannáasa qímannimianaúra.
Qinée ánaamuru ufa qímariasa niqiqáanaqa qímannimifaranoo.
Qinée ánaamuru nífaurunnaí qímannimianaúra.

Qiní qíku qísauku aiqáma mi-ufána irisée níkooqainaqa sía írifaranoo.
Tamummáqara fasiqa ufa miqímminoo máriafaqa qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa.

²²Qinée maraqunannái ánaamuru ufa qíranara maaqí qídaqa Yísunara sía írimariasa irisée minára kúqaa fee qiaqée qímasee náriara Ánutuna nárira ufa ámeemaanai márianara íriaqeera mi-ufáfa máridanoo. Yísunara dóo írimariasara sía misárau máridanoo, dóo misá íridaqa. Maraqunannái Ánutuna ufa nári ufakíqari qímannimirafa Yísuna ufa írimariasa íriaqee ainainna máridanoo, miná ufa sía írimarinausa sía miná írifaranoo miná ánoonara randée faranoo.

²³Yísuna ufara suqímariasa aiqáma suqúsee máridaqa aiqámausa moodáa kari ánaamuru ufakíqari dapi dápi ufa qímarifanoo káiqee fasiqa fee aamína fasiqa fee minakí ani kéeqafiqa ínniara fúrufari maríasee qímasee sandáanno. ²⁴Aiqámausa suqídaqa Ánutuna ufa nári ufakíqari narí qímami narí qímami qímarifanoo káiqee fasiqa fee aamína fasiqa fee ínniki kéeqafinoo írinoo narí mandóosanara aundurái óonumafi írianno. Narí írinnufafa narí raqúru ámianno. ²⁵Narí mandírirafa aundurái kukéeqanoo márinafa aiqáma kooroomámbinanoo mifá anuka kummárammafinoo Ánutuna amooqídanoo maaqí qianno kúqaa Ánutufa maaqóo ínni faqa máridanoo fee qianno.

Yísunara suqíranaki andeeqáaqeera qídanoo.

²⁶Óo qiní qíkaqaafasauqa, máa qinée qúnna ufana ánoona koorooianáura. Ínnee innaaru qíraree qímasee suqídaqa moó fannoo idi moo óosana áraanno moó fannoo naamúaqira ufa óosana áraanno, moó fannoo Ánutunaindaraa ufa irisée qímannimianno moó fannoo ánaamuru ufakíqari qímannimisainanoo moo fásiqa maraquna fannoo dadaaqínanoo mi-ufána ánoona kooroománnimianno. Aiqáma ainaina Yísuna ufara suqímariasa dadaaqírafá kai máriani. ²⁷Misá ánaamuru ufakíqari qímannimiani qímasee qaaraqánda kai fee qaaramoó kai fíndifinana moodáa moodáa fannóo kai qímannimiaqa, miqóoqari moó fannoo misá úfa ánoona nári ufakíqari kooroommásee qímannimiani. ²⁸Yísuna ufara suqíranaki koorooímarinna fasiqafa sía márinana sía ánaamuru ufakíqari qímannimiani. Narí kai narí aundurákiqari Ánutuna faqa ufa qínafa amaná narí kai qíani. ²⁹Qaaraqánda fee qaaramoo fee Ánutufa ufa níminnana qifaqa aiqámausa suqímariasa irisée misá ufa rainá rainámmasee íriaqa. ³⁰Ínni ufa suqíranaki faiqí moó fannoo óoqu marínafa Ánutunaindaraa ufa marasáinanoo ufa qímanniminna fasiqafa óoqu márinanoo mifá fíndifi qímannimianno.

³¹Ínnee aiqáma amaná Ánutuna ufa qímannimiaqa moodáa kai moodáa kai fíndifidaqa amaná qímannimifaranoo, miqímandaifaqa aiqámausa misá írirana iriséeqa dadaaqírana máreefaranoo.

³²Maraquna fannoo ínni náakifaqa Ánutuna ufa qímannimirana dadaaqírana nímifaqa sía dapi dápi fúrufariaqa ínnee ínneeqá kai ínneeqa nífauru naundurásaa rakísimariasa márianara ámiqimasee

rakísiaqa. ³³Ánutufa sía maasára dapi dápi fúrufariranaki máriaqeera dáarama quqéeno asooáranaki andeeqásee máriaqeera dáarama narí úfa íriranaki quqéeno. Ánutuna ufara suqímariasa máaqaanna máaqaana moodáa óosana qímannimifanaqa máree maríafaqa ínni faqa qímannimidaqa. ³⁴Yísuna ufara suqíranaki ánaasee sía fíndifi ufa qímannimiaqa, káqi óoqufaaqee máriaqa. Yuda máqaannaasa sándufamau kai fíqa faiqí ufa ámeemaaná kai máriaqa. ³⁵Ánaasee moo áinainara iráraree qímaseenoo sía páamma qímasee iráannoo, kásooqaqeenoo máqaaki óonureenoo narí afaaqisáa iráannoo. Yísuna ufara suqíranaki ánaasee fíndifi ufa qínafa asaurírafa máriannoo.

(Koorinti máqaannaasa akaqáusa Pauroona ufara sía anoona ufa fee qímasee nári íriranamau fímarufanoo Pauroofa minára maaqí qímasee qímannimino qinau.)

³⁶Óo Koorinti máqaannaasa Ánutuna ufa fannoo ínnikiqari fee indaarú kambíqeenoo fee ínnée ínneeqara maasá kai máreeunoo fee qídee. ³⁷⁻³⁸Ínnikiqari moo fásiqa fannoo naríara Ánutuna tamummáqara fasiqausee qímaseenoo fee maraquna qímimari afeekana faqaasee qímaseenoo fee mi-fasiqáfa qínée Pauroosa ákara rúmannimunnufanara kúqaa Ánutuna naamúaqira ufa fee qínafa ánoona máriannoo. Qíní maaufánara sía írídee qínafa ínnée minára únna qíra fasiqa máridanoo fee qímasee miná ufa faqa sía íríafa.

³⁹Óo qíní qíkaqaafasaa Koorinti máqaannaasa ínneeqa Ánutuna ufa faiqí ánaasee qímannimiranara máraanauree qímasee afeekaikída miná márarara kai kadáapiruaqa, akaqáusa sía írímara ufanakiqari maraqunanná qímannimifaqa sía qáoo qiaqa. ⁴⁰Ínnée ufa suqíranaki íriranamau kai andeeqásee maqee maqee fuaqa.

Yísufa kúqiranakiqari fíndifunara koorooídanoo.

15 ¹Óo qíní qíkaqaafasaa óoqai qínée Pauroosa Yísuna ámiqira fasaasa ufa qímannimifannana, ínnée miná irisée maqéiefanoo ínni írírafa minásaa rusísoofa mapukínoo márinara ínni náaqoo áuqaidaqa. ²Yísuna ámiqira fasaasa ufa qímannimifannana, ínnée miná rakísi mapukú qumáreeqa innaarúnai asumu márirana máree maríafanoo. Ábee ínnée indaarú kúqaa fee íríqee íqau únna qímasee írídee qifáara.

³Qínée sía qínée qeeqá ufa káifau qímannimifannanau. Yísuna áiku ásauku máriannaindari ánu ufana firaaqóo úriqarara ufa qímannimifannana. Mi-ufána óosana maaqímminoo máridanoo. Ásauku mundírafa tamummáqara fasiqauqa ákarakinaa ufamau fínoo maasá mandáinainara kuquqímaqanau. ⁴Kuqufufaqá misá miná írí akúndamásoofanoo qaaramoo fáasaana márinoo tamummáqara fasiqa ákarakinaa ufamau fínoo kúqiranakiqari fíndifinau. ⁵Fíndifunoo

Peetooroona áfusaa koorooínoo miqóoqari qísaukuqara taikáseenoo qíkunní óoqu qaaraqánda máreenoo niqiqáaninna fasiqausa aiqáma nífusaa koorooufaqa qáfaqau. ⁶Qáfamasoofanoo miqóoqari narí ufa írinarusa fáifa handaréeta fasiqa anaesee moómoo uqanna nífusaa moodáa kari kai kooroo inau. Misáuqakiqari akaqáusa asooqáqee kuqufufaqa, moómoosa káqi márídaqa. ⁷Miqóoqari Yísufa Yameesana áfusaa kooroomámbinoo miqóoqari niqiqáaninna fasiqausa nífusaa kooroomámbinoo qímannimínau.

⁸Ínaaqianna uqanna qiní Pauroosa qífusaa faqa kooroináu. Qinéé dáaduma uqanna moo óosanakiqari ámaneendaraasa eedádara foora máriafanausa márídaqa Yísufa qiní qífusaa kambíqoofaqa qáfaqafana. ⁹Qinéé Yísufa niqiqoo fásiquausakina uréeqaraura márídaqa. Qinéé Ánutuna ufara suqímariasa aupúrarana nímiáfanausa márunnanara náqi fee ifaqée misá qiníara Yísufa niqiqoo fasiqafee qída fee, sía qinéé misá nimana márídaqa. ¹⁰Ánutufa sía qiní uréeqaranara írinoo káqi narí áfauaranannai qiní maréeqeenoo narí niqiqoo fásiquausaki quqáqiséenoo ufa qímannimiannee afeeka qímufanoo sía qiníki mandáikínau. Qinéé aiqáma niqiqoo fásiquausa úrinaaqaramásee faiqí ánaaseeki maqúsa maqusa kadáapiriqa, sía qeeqá kaifau miqídau Ánutufa qímu afeekáfa qiníki kásinara miqídaqa. ¹¹Yísufa maasára kúqinoo fíndifunara qímannimunnufana akaqá niqiqoo fásiquausa nóokinaanee íridee qiní dóokinaanee íridee, mi-ufána kai maasá qímannimisaafanaqa minásaa ínna írirafa rusínoo márídanoo.

Maasá kúqiranakinaana fíndifuannánara qídanoo.

¹²Maasá ásauku mundírafa kúqiranakiqari fíndifunara maasá qímannimíafanaqa ínnikiqari akaqáusa náqimasee kúqirausara sía fíndififaranoo fee qída fee. ¹³Kúqirausa kásooqaqee sía kúqiranakiqari fíndifirarifánoofau ásauku mundírafa miqí kai ínoofau sía fíndifu qini. ¹⁴Óoqai ásauku mundírafa kúqiranakiqari sía fíndifinaqau maasá qímannimira úfafa sía márinaqau sía qímannimunáiqini, ínnee ínneeqa írirana rusímari ainainafa sía máriqini. ¹⁵Kúqirausa kúqiranakiqari sía fíndififanoofau ásauku mundírafa faqa sía fíndi fiqini. Ánutunara ásauku mundírana kúqiranakiqari uqéeree foo qíafannanara kúqirausa kúqiranakiqari sía fíndififaqau maasá qímannimíafanna ufanara únna ufa fee qini. ¹⁶Kúqirausa sía fíndi fífaqau ásauku mundírafa faqa sía fíndifiqini. ¹⁷Ásauku mundírafa kúqiranakiqari sía fíndifinaqau ínniqa saqárikirafa kai fífaqau ainainara foora sía mári ainainnaki faqa ínnee ínneeqa mandáinainaki káqi auíamakifau fúrufarammiaqini. ¹⁸Kúqirausa kúqiranakiqari sía fíndififaqau moómoosa ásauku mundíranasaa írirana rusísaida kúqimariasa sía innaarúnai fini auíamakífaqau fúrufariaqini. ¹⁹Maasá maaqóo márúnna kámuqoorá kai iriséefau ásauku mundírana

minásaa írirana rusídau, maasá mandáinaina firaafá máriqini, aiqáma máqannaasa maqá afaaqasása máriasakiqari maasá dinee teeroo úriqaranoo máriqini.

²⁰Ánoona ufa maaqímminoo máridanoo. Dóo kúqaa ásauku mundírafa kúqiranakiqari fíndi finau, miná fíndifirafa maasá kúqirausa fíndifirana qíma afeekaikídanoo mapukídanoo. Dóo kúqaa máridanoo. ²¹Óoqai indaarú moodáa fasiqannai kai kúqirana kambíqanau, miqí kai ínoo moodáa fasiqannai kúqiranakiqari fíndifirafa kambíqanau. ²²Maasá aiqáma fasiqa anaasee Adamana faiqi námu márunnanara kúqidaqa, miqí kai ínoo ásauku mundírana faiqi námu márianara Ánutufa misá kúqiranakinaana uqéera quqáannoo. ²³Sía dapi dápi Ánutufa kúqiranaki uqéeraanoo andeeqáseenoo mara fíndifumannoo, ásauku mundírana náaree dóo mara fíndifumáqoofanoo máridanoo miqóoqari mifá qúminna aukwana miná áiku ásauku maréeqee fíndifumánnimaqaannoo. ²⁴(-)
²⁵Ánutufa narí ásauku mundírana mapukú amaqaáseenoo qímaminau. Anée aiqáma ainainasaa rakísimaree fímarinaqa qinée Ánutusa aiqáma namuqáa áfaannainaina maréeqeeqa aní ásauku mundírana áramandunnai quqásaanana anée maqá mámmaaqai radámusainaqa kaifáa rakísianauranoo. ²⁶Ínaaqianna radámuaninna namuqaafa kúqirafa máridanoo miná faqa radámuannoo. (v 24) Miqóo taikárafa kambíqaannoo Ásauku mundírafa áfaannauqa úriqararausa faqa misá faiqí firaasá faqa misá afeeka fasiqauqa aiqáma maréeqeenoo narí áramandunnai quqáseenoo radámuseenoo narí quqúsakinaasa aiqámausa maréeqeenoo narí ákoona ámiannoo.

²⁷Tamummáqara fasiqausa ákarakinaafa minára maaqímminoo máridanoo.

Ánutufa aiqáma ainaina miná áramandunnai kai quqáannoo fee qídanoo.

Tamummáqara fasiqa minára miqí qímasoofaqa qinée minára maaqí qídaqa. Ánutufa aiqáma ainaina miná áramandunnai quqáraree qídanoo sía naríarau miná áramandunnai quqáraree qídaqinoofau. ²⁸Ánutufa aiqáma ainaina maréeqeenoo ásauku mundírana rakísirana ámeemaanai quqásainanoo ásauku mundírafa miná ámaaku fannoo quándaki Ánutuna áramandunnai narí kéeqaannoo, aiqáma ainaina quqóona áramandunnai kéeqafinanoo miqóoqari Ánutufa aiqáma ainainatia uqanna úriqararafa máriannoo.

(Pauroofa máru aukuanna faiqí moó fannoo Yísuna ufa írimarufa sía nammári márarai kuqufufanoo moó fannoo qaara kari nammári máree márínau. Mifá naríara faqa kúqunara faqa máree marínau. Mi-aukuanná mi-oosannára Pauroofa qímannimirara maaqí qinau.)

²⁹Ínni Koorinti máqannaasaki kúqirausara nammári máree marusara misára náqi fee qianáuree. Kúqirausa kúqiranaki sía fíndifuaafaqa

ínnee nánaree fífau misáree qímasaida fífau nammári máraidee. Ínnee yánee dadaaqídee miqídee. ³⁰Maasára faqa íriaqa maasá Yísuna ufa sáara aiqáma faasaana moómoo kari aupúrarana nárírana eeráirirana máraidaqa. ³¹Qiní qíkaqaafasaa, qinée aiqáma faasaana kúqiranara aniráannoo qídaqa eeráiridaqa. Qinée sía káiqaesea maaná koorooídaqa. Ínnee maasá karaambáiqá ásauku mundírana Yísunaki fímaríanara nimooídaqa minára kai kooroománnimidaqa.

(Pauroona aukuana Roomma máqannaasa sía Yísuna ufa írimariasa nári óosana máraidaqa faiqí ánaasee qáfaifanoo adíafaa íanifee qímasee óoni faandamuraki faiqí faqa kásau aandau faqa mara quqásooafaqa rákimariqau. Yísuna ufa írimaru úfafa taikáanifeera mara quqásooфанoo kásau aandau narú néemarinau. Pauroofa minára iriséenoo Koorinti máqannaasa qímannimidanoo miná kíkiqusimarinau. Koorinti máqusanaasa maa-ufána qímanniminoo qínau.)

³²Qinée Pauroosa Efeesusa máqusai kásau aandaure foora márufaqa misá faqa rákimariqiafana. Kúqirausa sía kúqiranakiqari fíndififaqau qinée maaqóo Efeesusa máqusai mi-fasiqáusa faqa rákidaqa nána ainainee máraanauree qímasee misá faqa rákiqiafana, fífau maaqóo mária fasiqaanaaseesa qíqafaqee qímasee fee rákiqiafana. Óo sía miqí qiafana. Kúqaa kúqiranakiqari fíndi fuanáuree qídaqa miqí qiafana. Faiqí firaasá únna ufa moó minára maaqímminoo máridanoo. Dúna maasá kúquannanara maqee nárana nammári móomoo náa. Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Kúqirausa kúqiranakiqari sía fíndififaqau ánoonammifooqíni, fíndififaranoo únna qímariafanoo.

³³Ínnee sía mi-unna ufána íriaqa,

Moo ámaana ufa minára maaqí qídanoo, Mandóosana máree maría áqoondisa ínni márirana putaamánnimaqéefaranoo.

³⁴Ínnee Koorinti máqannaasaki akaqáusa kúqirausa sía fíndifi maría ufana qímariasa ínni putaamánnimaqaiifaqa ínnee misá mandóosana maraséeqa fúrufarirana máree maríafanoo. Ínnee miná minnísee kafáa andeeqára írirana marasée ínneeqa mandóosana quqásee andeeqáramau fuaqa. Ínneeqa nisaurúqa ínnikiqari akaqáusa Ánutuna afeekara sía ámiqimasee íri marífanoo káqi meerámau írirana írimariafanoo.

Maasá kúqiranakiqari fíndifuanna qífaaqanara qídanoo.

³⁵Ínniki moó fannoo kúqirausa fíndi fíranara maaqí qíannoo, kúqirausa dóo putaámmminoo máridanoo náqimasee fee fíndi fífáree, nána afaaqee fíndi fúannoo fee. ³⁶Anée fúrufarimarianafa mi-ufána qímariananoo. Anée nandí úmmaqusainanoo sía aaqee kambíqaannoo mifá putaa mámbinanoo miná uapáaqi fannoo ínaaqiana kambíqaannoo. ³⁷Ínnee sakuma qaqama féee moo nárana qaqama féee úmmaqidaqa sía nárana faqa ámanee faqa úmmaqi maríafanoo qaqama kái úmmaqi

maríafanoo. Úmmaqusaafanoo sía qaqama kai kambíqaidanoo nárana ánoona namufaqa ámanee namufaqa kambíqaiifaqa qáfee maríafanoo. ³⁸Ánutufa narí íriranannai aiqáma áadu áadu qaqama nári áadu áadu kambíqaaninnana ánoona namufaqa ámanee namufaqa nímidanoo. Ánutufa aiqáma qaqama andeeqásee narí kai ánoona ámidanoo.

³⁹Kásimari ainaina nimaqí miqí kai ídanoo sía aiqáma moodáa nimaqí faqaasa márídaqa. Faiqí moo nímaqí faqaasa márídaqa aandáu moo nímaqí faqaasa márídaqa, ufini moo nímaqí faqaasa márídaqa, noodáanna moo nímaqí faqaasa márídaqa.

⁴⁰Innaarúnaindaraa nifaaqa faqaasa faqa maqásaaqaraa nífaaqa faqaasa faqa áaduma márídaqa. Innaarúnaindaraa nifaaqa áreenarafa moó márídanoo maqásaa qaraasa nífaaqa aréenarafa moó márídanoo.

⁴¹Súani afu narí aréenarafa áaduma moó márídanoo, quqoona narí aréenarafa áaduma moó márídanoo, fásau narí aréenarafa áaduma moó márídanoo, fásau misáki faqa áadu áadu áreenarafa márídaqa.

⁴²Kásooqaqee kúqirausa kúqiranakiqari fíndififanoo miqímínoo máriannoo. Faiqí ánaasee kuquffifanoo miná irí ákundee maríafa maqásaaqaraafa maqá márídanoo. Kúqiranakiqari Ánutufa uqéerasainanoo mi-afaaqáfa náaru náaru márira afaaqa máriannoo.

⁴³Níkundee marí nifaaqafa ummooqukídanoo mandáikídanoo, kásooqaqee kúqiranakiqari Ánutufa uqéerasainanoo áfu qáfainanoo idaaqírafa ámiqirafa afeeká máriannoo. ⁴⁴Níkundee maría nifaaqafa maqásaaqaraa nifaaqa úfaasu márifa márídanoo. Ánutufa uqéerasainanoo náaru márianinna innaarúnai nífaaqa máriannoo. Maqásaa nifaaqa úfaasu nifaaqa maaqóo máriana amana kái márifa márídanoo. Mifá márinanoo innaarúna náaruara márira nifaaqa amana kái márifa kúqaa máriannoo.

⁴⁵Tamummáqara fasiqauqa ákara minára maaqímminoo márídanoo.

Indaarúqaa fasiqa Adamafa kásimaruna áuquqoofa márinau.

Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Adamana ánaaqiannaa fasiqa Yísufa maqee márirana faqa náaru márirana faqa nímmari maraqunafa márídanoo. ⁴⁶Sía náaru márirafa náaru kambíqaidanoo maqásaaqaraafa náaree kambíqaidanoo, miqóoqari kai náaru márirafa kambíqaidanoo. ⁴⁷Indaarúqaa Adamafa maqásaaqaraa kookoomannái áuqirafa márinau. Inaaqianna Adamafa Yísufa innaarúnaindari qúminau.

⁴⁸Maqásaaqaraasa nári níkoona Adamana fooqáasa maqá nífaaqafaqaasa márídaqa. Innaarúnai fímariasa innaarúnaindaraa fasiqa Yísuna afaaqaiqirausa márifaranoo. ⁴⁹Maqee maasá maqánnai áuqira fasiqa afaaqa afisíqa moodáa karámmiqa márídaqa kásooqaqee maasá miqíkai másee innaarúnaindaraa fasiqa afaaqa afisúsee miqí kai íqa moodáa karákaimmianauro.

⁵⁰Óo qiní qíkaqaafasaa qiní Pauroosa ufa ánoona maaqímminoo márídanoo. Faiqí nimaqí faqaasa faqa fidíka faqaasa faqa sía Ánutuna

quqúsaki kéeqafifanoo náida nímiannoo. Úfaasu maqásaa ainaina faqa sía amana náaru márirana máraannoo.

⁵¹Ínnee ámiqimmandee írĩaqa, kukéeqara ufa qímannimianaura, maasá sía aiqáma kúquanaura. Qúsasaa uqanna Ánutufa tautúmaqimaqáseenoo maasá moo kámaakamma qímaqaannoo. ⁵²Nífu tasúnduna tasúnduna káqi káqi ídanoo miqírafa kai ínaaqianna uffreena fannoo fuaqáinanoo Ánutufa maasá moo kámaakamma qímaqaannoo. Mi-ufireenná fuaqásainanoo kúqirausa minakíqari náaru márira nifaaqa faqaasa fíndififanoo maasá aiqáma moo kámma qímaqaannoo. ⁵³Úfaasu maqásaa nifaaqa faqa sía káqi óoru fífaranoo náaru márirana náaree afisúmareeqa óoru fífaranoo. Káqi máriasa kúqifandinausa misá afeeka nipata náaree afisúmaree amaná innaarúnai óoru fífaranoo. ⁵⁴Úfaasu maqásaaqaraa nipata faqaasa kúqifandínausa náaru márira nifaaqa sía kúqimaria nifaaqána afisúmareeqa dóo miqóo óoqeenáasa ákara ánoona kambíqannoo. Misá maaqí qiqau.

Ánutufa dóo kúqirana aiqáma nambíqama taikáseenoo miná úraaqáranoo máridanoo.

Kúqirana rafáaqafírafa dóo taikéenoo.

Kafáa moo ákarakinaa ufa minára maaqí qídanoo.

⁵⁵Óo kúqirafa maasá rafáaqafímarianafa aní úriqarara afeeka yáiffee máridanoo. Dóo taikéenoo.

Óo kúqirafa aní aupúrara afeeka maasá qímimarianafa yáiffee máridanoo. Dóo taikéenoo.

⁵⁶Ákara miqínnoo máriafa qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Maasá aiqámausa mandóosana fannoo kai aupúrara afeeka kuqirana ámifanoo dóo kúqirafa maasá dáridanoo. Kafáa mandáinaina fannoo miná nárira afeeka Ánutuna nímaarusira sándufakíqari kambíqaidanoo. ⁵⁷Óo Ánutufinnai dúfi dúfi qídaqa. Maasá ínni sáimbaqa karaambáiqá ásauku mundírana Yísunannai kúqirana faqa mandáinaina faqa maasá úriqaraqa máridaqa.

⁵⁸Óo qiní qíkaqaafasaa dóo minára iriséeqa sía kási kásiaqa mapukúseeqa atukaráqa máriaqa. Karaambáiqá márirana nírana máriana maqee maqee minakí kai nóori runúsee máriaqa. Karaambáiqá márirana níranaki márianara aiqáma saika náaru márira anoona máriafa máridanoo karaambáiqá márirana nírana sía moó fannoo ánoona síaifa máridanoo. Ánoona máriafa kai máridanoo.

Ánutuna ufa írimariasa sárauqinana dadaaqíranara qídanoo.

16 ¹Óo Koorinti máqannaasa ínnee Yudeea máqa maaqaki Ánutuna saiká máree maríasa nárana sárauqi márianara munnimma káqi nímiranara qiní iraaafaqa minára ínni qímannimidaqa. Qinée Karatia máqa maaqaki Yísuna ufara suqímarusa qímannimifannaqoo miqóo kai fuaqa.

² Aiqáma amaana fáasaanasaa aiqáma fasiqa anaasee akaqá munnimma áaduma rainá quqáaqa. Narí aináinirana ákiaqara munnimma firaaná márainafa miná amana kái káqikaana quqáani káqikaana márainafa dóo narí márainafa amana kái káqikaana quqáani, qámabaana amana márainafa dóo miná amana kái quqáani, ínnée aiqáma amaanasáa amaanasáa miqífkai ídaqa rainá quqéesaifanoo innoqáfinaqa qinée ínni maqúsai ónuranna kári munnimma suqírana sía máriani dóo fáasai suqínoo máriani. ³ Ínnée maqee andeeqára fasiqauqa mara quqásai faqa qinée ónuránaqa mi-munnimána faqa pásakina ákara rúmasaanaqa misá mi-pasána faqa mi-munnimána faqa máreeqa Yeerusareenni múru káqi nímiaqa. ⁴ Ínnée qiníara faqa óoru fúannee qífaqa qiní faqammóoru fifaranoo.

Pauroofa narí fúaninnanara tipúndaarídanoo qímannimidanoo.

⁵ Qinée maaqóoqari Maseedoonia máqa maaqakina ónuree anirée iqá nínii taikásee ínnée máriannai fuanáura. ⁶ Ínni maqúsai ónureeqa káqi kaaqó kísaaqasaa ínni faqa márianauree, áukuana áiqaramáfinaqa qámabaanasaa suara áukuana qaaramoo qúqoona ínni faqa márianauree. Dóo miqóoqari moosáa fuanáura yáifée fuanáuree maqee sía íridaqa. ⁷ Karaambáiqá eedóo qínnanara káqikaaqoo kísaaqasaa ínni faqa márianauree qídaqa. Miqóo ínni fí ínni níndafee fíranara qídaqá.

⁸ Qinée maqee Efeesusa máqusai káqi márianaura. Yeerusareenni Yuda máqannaasa qoomáqa suqánee maru quqoonáfa aniráinaqa qinée minásaa Efeesusa máqusaindari Maseedoonia máqa maaqaki óruree minní ónuree anirée másee miqóoqari ínnée iannái Koorinti máqusai fuanáuree qídaqa. ⁹ Maqee Efeesusa máqusai maaqóo fíraa saiká ánoona saika máridanoo, moómoosa qiní ufa ititée maríasa mária faqa saikídaqa.

¹⁰ Qinée Timootinara qímannimiana, mifá ínni maqúsai ónuráinaqa ínnée miná ámiqi ámiqimmásai fanoo afaqa quqáani, mifá qiní daanna rée marífa karaambáiqá aináiniranaki marífa máridanoo. ¹¹ Timootifa Yísuna ufa írimariasa qiní qíkaqaafasaa uqa sáimbaqa mootínai áiquqaki maí ániraree qímasee ínni maqúsai náaree aniréeno maí qinée minára rakísi márunnannai Efeesusa máqusai ánianifeera qídaqa. Ínnée Timootinara kumaaráa fee qímaseeqa sía minára níkoo níkaa íaqa ámiqimmandee dadaaqífanoo asooáranakiqari fíndifinoo maí ániani.

¹² Dóo maqee maasá qíkaqa Apooroosanara qianáuranoo. Qinée ínnée iannái qíkaqaafasaa uqa faqa namummáqee fíqa ánianneera qídaqa fuki faakí qúnanoo sía fídanoo ititammásee káqi máridanoo maqee sía fuanáuree sía andeeqára aukuanee qídanoo. Kásooqaqee andeeqára aukuaná kambíqafinanoo fúannoo.

Pauroona taikárana ufa.

¹³ Ínni Koorinti máqusanaasa maqee maa-ufána qímannimiana. Ínnée maqee maqee aufárida marífaqa, ínnée Yísuna saqárikiranaki

minakí mapukúfina kikiqammambuaqa ínnée maqee maqee paasóosida máriaqa, afeekaíkiqa máriaqa. ¹⁴Ínnéeqa márídaqa aiqáma nírana márirana nímuqusi marínaqa narí dadaaqí narí dadaaqí qíqanuaqa.

¹⁵⁻¹⁶Ínnée Sateefanasana faiqi ánaasee áiku ásaukuara írimariafanoo, misá Akaia máqa máaqaqiqari óosanarasee Yísuna saqárikusa máriasa márídaqa. Misá Ánutuna ufa írimariasá aináinammánisémariasá márídaqa, narí faiqi ánaasee faqa nári márirana minakí kai nifaaqa quqásee áuqáidaqa. Óo qiní qíkaqaafasaaqa ínni qímannimídaqa. Miqínna fasiqana aanna réeqa miná ufamau fuaqa, akaqáusa misá dadaaqímariasa misá ufamau faqa fuaqa.

¹⁷Mi-fasiqáfa Sateefanasafa faqa Fooratunatusafa faqa Akaikusafa faqa misá maí aniroofaqa níndafáida asasiqáfana, misára ínni Koorinti máqúsanaasa áni áni aniréera foora qufaqa asasiqáfana. ¹⁸Misá ínni asasírana nímmaríandee kai íqa qiní qímiqau. Miqíra fasiqauqara aiqámausa íriaqaana.

¹⁹Asia máqa maaqaki Yísuna ufara suqímariasa misá ínni nímandáidaqa. Maaqóo Akuirafa faqa narí ánaqa Pírisikira námmarífa faqa nári máaqaqaki Yísuna ufara suqímariasa faqa ínni fíraaqóo ámiqimmánde Yísuna ufa írimariasara foora ínni nímandáidaqa. ²⁰Maaqóo máriasa Yísuna ufa írimaria qíkaqaafasaaqa faqa ínni nímandáidaqa. Ínnée naríara naríara níkaqafasaa fee qímasee narí ámoqqee narí ámoqqee iaqa.

²¹Faiqí moó fannoo qiní dóokinaana iriséeno maa-pasána ákara rínau, maa-qusa ufána átisaa qeeqá qísaukunnai ákara ruanáura. Qínée Pauroosa ínni nímandáidaqa.

²²Karaambáiqara sía ámuqúsímarínafa áqurarara ufa minásaa máriannoo. Nári ufakíqari maranata, maasá ufakíqari maasá karaambáiqá qúmuannee qídaqa.

²³Karaambáiqá Yísufa narí áfaarira óosana ínni faqa nímiáni.

²⁴Maasá aiqámausa ásauku mundírana Yísunaki máriasara irisée qiní qímuqúsirafa ínniki máriani.